

STRATEGIA ROZWOJU GMINY ZŁOCIENIEC NA LATA 2023-2028

Złocieniec, styczeń 2023 r.

Spis treści

I.	Wstęp	4
II.	Założenia metodologiczne.....	5
III.	Budżet gminy.....	6
IV.	Gmina Złocieniec – podstawowe informacje	8
V.	Diagnoza stanu społecznego	10
	Demografia.....	10
	Pomoc społeczna	13
	Ochrona zdrowia	21
	Bezpieczeństwo publiczne.....	23
	System edukacji.....	25
	Instytucje kultury i rekreacji	28
	Organizacje pozarządowe i społeczeństwo obywatelskie.....	30
	Spółeczeństwo informacyjne	33
	Środki zewnętrzne pozyskiwane na rozwój gminy.....	33
	Podsumowanie uwarunkowań społecznych	38
VI.	Diagnoza stanu gospodarczego	39
	Rynek pracy	39
	Przedsiębiorczość	41
	Ład przestrzenny	45
	Mienie komunalne	46
	Infrastruktura drogowa	47
	Infrastruktura wodno-kanalizacyjna.....	50
	Turystyka	52
	Podsumowanie uwarunkowań gospodarczych	55
VII.	Diagnoza stanu środowiskowego	56
	Jakość powietrza	56
	Stan wód powierzchniowych i podziemnych	59
	Azbest	63
	Gospodarka odpadami komunalnymi	63
	Odnawialne źródła energii	66
	Podsumowanie uwarunkowań środowiskowych	67
	Analiza SWOT	68
	Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy.....	68

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej.....	68
---	----

I. Wstęp

Strategia Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2023-2028 (zwana dalej Strategią) stanowi kluczowy dokument programowania rozwoju lokalnego, określający zapis misji i wizji rozwoju gminy wraz z etapami jej realizacji, czyli określonymi celami strategicznymi. Strategia stanowi średniookresowy plan działania, wyznacza kierunki i priorytety, które są niezbędne dla realizacji przyjętych zamierzeń rozwojowych. Ustalenia zawarte w Strategii wyznaczają politykę rozwoju społeczno-gospodarczego na kolejne lata, do których będzie należało przed wszystkim zapewnienie jak najlepszych warunków życia mieszkańcom gminy oraz tworzenia sprzyjających podstaw dla dalszego rozwoju gospodarczego.

Przygotowana Strategia ma pełnić dwie zasadnicze funkcje:

- zarządczą (administracyjną) – Strategia jest dokumentem, na podstawie którego będzie realizowana polityka rozwoju gminy Złocieniec w oparciu o podejmowane kluczowe przedsięwzięcia (projekty);
- informacyjno-edukacyjną – w tym ujęciu Strategia będzie dokumentem informującym o aspiracjach rozwojowych gminy i jej zamierzeniach, a z drugiej strony, edukując interesariuszy (już na etapie planowania), da im tym samym możliwość wglądu w proces stanowienia polityki lokalnej.

Głównym celem opracowania *Strategii Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2023-2028* jest zaplanowanie, a następnie konsekwentne realizowanie działań, zmierzających do zapewnienia jej harmonijnego rozwoju. Zadaniem Strategii jest realistyczne zaprogramowanie rozwoju i modernizacji jednostki samorządowej, ze szczególnym uwzględnieniem wszystkich zasobów i atutów, które gmina Złocieniec posiada, na rzecz rozwoju i poprawy poziomu oraz jakości życia mieszkańców. Strategia stanowi podstawę dla efektywnego wykorzystania środków rozwojowych, zarówno krajowych, jak i unijnych na rzecz rozwoju społeczno-gospodarczego.

Logika i metodologia prowadzenia lokalnej polityki rozwoju zakłada, iż aktualnie przygotowany dokument stanowi kontynuację wcześniejszych założeń i kierunków rozwoju zapisanych w różnych dokumentach strategicznych opracowanych dla gminy Złocieniec. Wpisuje się także w cele i kierunki działań, które zostały przyjęte na wyższych poziomach administrowania (tj. powiatowego, regionalnego, krajowego i UE). Strategia jest spójna z dokumentami wyższego rzędu, odnosi się zatem do:

- Strategii Rozwoju Powiatu Drawskiego na lata 2015-2025,
- Strategii Rozwoju Województwa Zachodniopomorskiego 2030,
- Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego 2030,
- Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju do roku 2020 (z perspektywą do 2030 roku) – SOR,
- Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2030,
- Strategii Europy 2020. Strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu.

II. Założenia metodologiczne

W opracowaniu *Strategii Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2023-2028* przyjęto metodę ekspercko-partycypacyjną (społeczną). Głównym założeniem opracowania Strategii było włączenie w proces stanowienia polityki lokalnej interesariuszy. W trakcie opracowywania projektu strategii zaplanowane zostały działania partycypacyjne polegające w szczególności na uzyskaniu stanowiska co do zapisów projektu strategii w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym z członkami zespołu ds. rewitalizacji w gminie Złocieniec oraz sołtysami sołectw gminy Złocieniec.

W ramach działań partycypacyjnych przeprowadzono:

- a) konsultacje zapisów projektu *Strategii Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2023-2028*, w szczególności w obszarze diagnozy i przedsięwzięć, a także celów rozwoju w wymiarze społecznym, gospodarczym, przestrzennym m.in. z Radnymi, sołtysami, liderami lokalnymi;
- b) przeprowadzeniem badań ankietowych online wśród mieszkańców gminy w zakresie ewaluacji osiągnięcia celów ujętych w obowiązującej strategii rozwoju oraz oczekiwań mieszkańców względem dalszego rozwoju gminy Złocieniec.

Przygotowany projekt Strategii został poddany konsultacjom, w szczególności z: sąsiednimi gminami i ich związkami, lokalnymi partnerami społecznymi i gospodarczymi, mieszkańcami gminy Złocieniec oraz właściwym dyrektorem regionalnego zarządu gospodarki wodnej Państwowego Gospodarstwa Wodnego Wody Polskie w celu uzyskania opinii i wniosków dotyczących projektu strategii.

Prace nad opracowaniem dokumentu *Strategii Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2023-2028* przebiegały zgodnie z podjętą uchwałą nr Rady Miejskiej w Złocieniu z dnia w sprawie szczegółowego trybu i harmonogramu opracowania projektu strategii rozwoju gminy Złocieniec, w tym trybu konsultacji, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju.

Prace nad projektem Strategii prowadzone były z wykorzystaniem następujących szczegółowych metod:

- analiz materiałów źródłowych (szczególnie *desk* i *web research*), w tym dokumentów lokalnych, regionalnych, krajowych i europejskich,
- badania ankietowego,
- analiz materiałów przekazanych wykonawcy przez Urząd Miejski w Złocieniu,
- analiz danych statystycznych,
- warsztatów prowadzonych w grupach tematycznych z wykorzystaniem konsultacji, dyskusji, metod takich jak „burza mózgów”,
- zasięgania opinii lokalnych liderów oraz ekspertów w zakresie rozwoju lokalnego.

III. Budżet gminy

Uchwałą NR XLIV/366/2021 Rady Miejskiej w Złocińcu z dnia 30 grudnia 2021 r. został przyjęty budżet gminy Złocieniec na 2022 r. Uchwalono w nim dochody gminy w wysokości 74 058 302,42 zł, z tego 95% stanowią dochody bieżące oraz wydatki w wysokości 78 572 132,32 zł, których 90% stanowią wydatki bieżące. Zaplanowano pokrycie deficytu w wysokości 4 513 829,90 zł przychodami pochodzącymi z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym 1 943 855,60 zł oraz wolnych środków jako nadwyżki środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu w wysokości – 2 569 974,30 zł.

Gmina Złocieniec od 2019 r. w ciągu dwóch lat zwiększyła swoje dochody o 24%. W 2021 r. uzyskano o prawie 6 000 000 zł więcej niż zaplanowano. Ograniczono także wydatki o ponad 5 000 000 zł względem planowanych i uzyskano nadwyżkę w wysokości 9 904 904,59 zł. W 2020 r. nadwyżka budżetowa wyniosła 4 263 023,27 zł.

Tabela 1 Wykonanie budżetu gminy Złocieniec w latach 2019-2021 [zł]

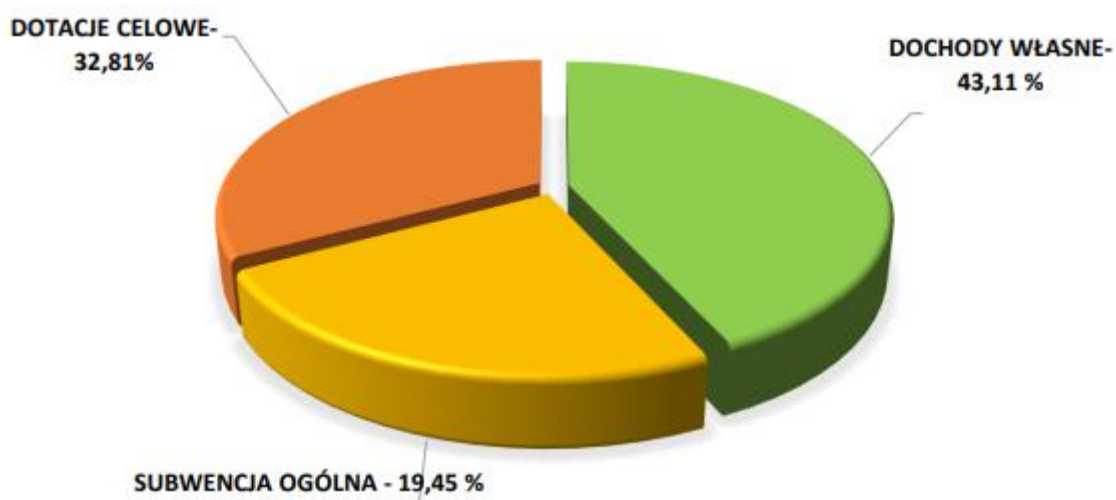
L.p.	2019	2020	2021
I. DOCHODY	72 934 792,99	81 782 586,14	90 734 800,20
Dochody bieżące	71 344 806,30	77 268 776,09	85 460 733,78
Dochody majątkowe	1 589 986,69	4 513 810,05	5 274 066,42
II. PRZYCHODY	9 286 366,79	3 825 937,05	7 848 652,15
Kredyt/pożyczka/ obligacje	7 472 768,83	1 000 000,00	151 077,49
Wolne środki	1 524 797,96	2 742 755,52	6 652 491,77
Niewykorzystane środki pieniężne o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych		83 181,53	1 045 082,89
Spłata udzielonej pożyczki	288 800,00		
III. WYDATKI	74 346 707,61	77 519 562,87	80 829 895,61
Wydatki bieżące	67 321 371,36	72 394 866,87	75 558 327,93
Wydatki majątkowe	7 025 336,25	5 124 696,00	5 271 567,68
IV. ROZCHODY	5 050 035,98	389 933,78	532 793,78
Spłata zaciągniętych pożyczek i kredytu	5 050 035,98	389 933,78	532 793,78
Stan zadłużenia na 31.12.	15 522 617,97	16 132 684,19	15 750 967,90

Źródło: Raport o stanie Gminy Złocieniec za rok 2021, s. 12.

Mimo osiąganych nadwyżek stan zadłużenia gminy nie ulega zmniejszaniu. W 2021 r. wynosił on 15 750 967,90 zł. W 2021 r. dochody gminy Złocieniec w kwocie 90 734 800,20 zł wykonano w 106,9% w stosunku do planu. Stopień wykonania planu dochodów bieżących wyniósł 106,9%, natomiast dochodów majątkowych 106,4%.

Dotacje celowe stanowiły 32,81% dochodów gminy, dochody własne 43,11%, a subwencja ogólna 19,45%. Największą część dochodów własnych stanowiły wpływy z podatków i opłat oraz udział gminy we wpływach z podatków dochodowych. Większość środków pozyskanych w ramach subwencji stanowiła część oświatowa. Przeważającą część dochodów pozyskanych w ramach dotacji celowych przeznaczono na zadania zlecone. Środki na zadania z dofinansowaniem stanowiły niewielką część dochodów.

Wykres 1 Struktura dochodów w 2021 r.

Źródło: Raport o stanie Gminy Złocieniec za rok 2021, s. 15.

W roku 2021 wydatki budżetu gminy Złocieniec wykonano w kwocie 80 829 895,61 zł, tj. 94,01% w stosunku do planu. Stopień wykonania planu wydatków bieżących wyniósł 94,65 %, natomiast wydatków majątkowych 85,67 %. Największą wartość wydatków gminy stanowią wydatki bieżące jednostek budżetowych (58,2%), następnie wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych (31,57%). 5,03% wszystkich wydatków z budżetu gminy stanowiły inwestycje i zakupy inwestycyjne, a 4,21% wydatków przeznaczono na dotacje zadań bieżących.

Wykres 2 Struktura wydatków w 2021 r.

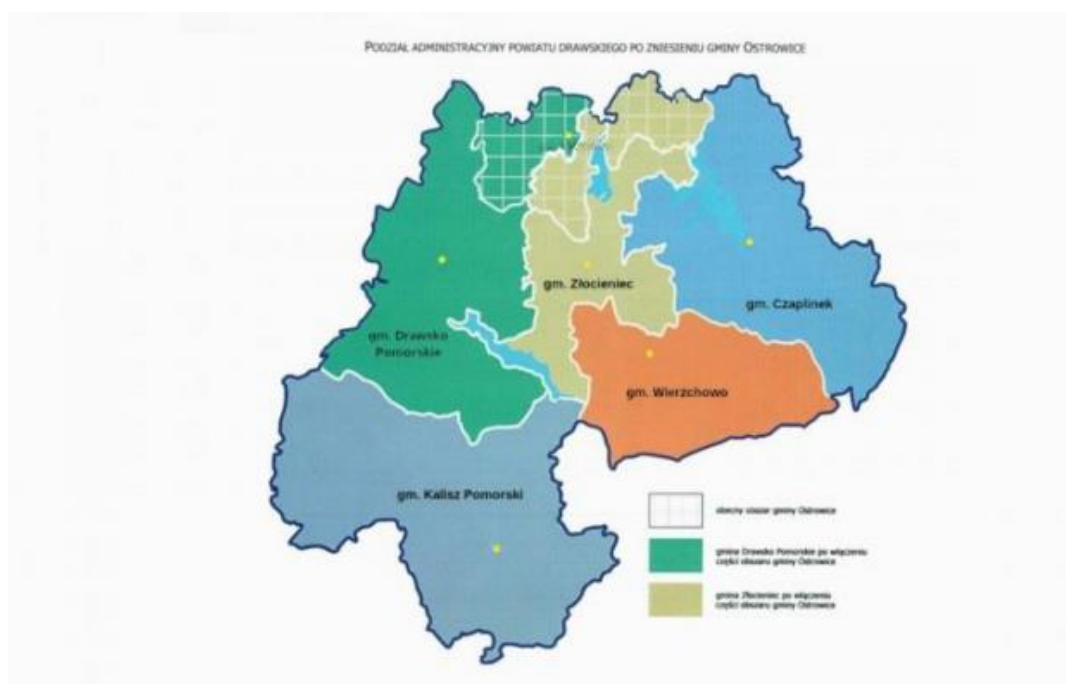
Źródło: Raport o stanie Gminy Złocieniec za rok 2021, s. 16.

IV. Gmina Złocieniec – podstawowe informacje

Gmina Złocieniec to gmina miejsko–wiejska położona w województwie zachodniopomorskim, w powiecie drawskim. Od wschodu graniczy z gminą Czaplinek, od południowo-wschodu z gminą Wierzchowo, od południa z gminą Kalisz Pomorski, od zachodu z gminą Drawsko Pomorskie, a na odcinku ok. 1,2 km z gminą Połczyn Zdrój (powiat świdwiński).

Powierzchnia gminy Złocieniec (od 1 stycznia 2019 r.) wynosi 279,9 km². W związku ze zniesieniem gminy Ostrowice do gminy Złocieniec włączone zostały obręby ewidencyjne: Chlebowo, Cieminko, Gronowo, Nowe Worowo, Płocie, Siecino, Smołdzięcino, Szczycienko oraz Śmidzięcino o łącznej powierzchni 8 500,04 ha. Siedzibą gminy jest miasto Złocieniec.

Mapa 1 Mapa obszaru gminy Złocieniec

Źródło: Raport o stanie Gminy Złocieniec za rok 2021, s. 5.

W 2021 r. w skład gminy wchodziło 18 sołectw, do których należą: Bobrowo, Bolegorzyn, Chlebowo, Cieminko, Cieszyno, Darskowo, Gronowo, Kosobudy, Lubieszewo, Nowe Worowo, Płocie, Rzęsnica, Siecino, Smołdzięcino, Stare Worowo, Stawno, Szczycienko, Warnięg oraz jedna jednostka pomocnicza – Osiedle Budowo.

Mapa 2 Podział gminy na sołectwa

Źródło: Raport o stanie Gminy Złocieniec za rok 2021, s. 6.

Gmina Złocieniec położona jest na Pojezierzu Drawskim i Równinie Wałeckiej. Północna część gminy położona jest w granicach Drawskiego Parku Krajobrazowego. W granicach gminy znajdują się 2 rezerваты przyrody: Jezioro Czarnówek i Jezioro Morzysław oraz cztery jeziora: Lubie, Siecino, Wąsosze i Wilczkowo. Z jeziora Drawsko przez jezioro Krosino, Złocieniec, Drawsko Pomorskie i jezioro Lubie przepływa rzeka Drawa. W okolicach Rzęśnicy wypływa z niej rzeka Kokna, obie są dostępne dla organizacji spływów kajakowych. Obszary objęte ochroną w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 zajmują znaczną część gminy. Obejmują one Specjalne obszary ochrony siedlisk: Jezioro Lubie i Dolinę Drawy o wielkości 15 046,7 ha, jezioro Czaplineckie o powierzchni 31 949,3 ha oraz specjalne obszary ochrony ptaków Ostoja Drawska o powierzchni 153 906,1 ha. Dzięki swemu położeniu wśród lasów (36% całego obszaru gminy) i jezior (16,5% całego obszaru gminy) oraz walorom krajobrazowym gmina Złocieniec jest doskonałym miejscem do wypoczynku i uprawiania turystyki.

Ukształtowanie terenu warunkuje jego zróżnicowane społeczno-gospodarcze wykorzystanie. Słabe gleby porastane są przez łąki i lasy. Znaczną część powierzchni zajmują jeziora. Obszar gminy rozciąga się między jeziorami Lubie, Drawsko i Siecino. Użytki rolne obejmują 36% powierzchni gminy. Prawie 80% użytków rolnych stanowią grunty orne.

Mapa 3 Gmina Złocieniec

Źródło: Strona internetowa eregion.wzp.pl, <https://eregion.wzp.pl/gminy/zlocieniec>, (dostęp: 01.08.2022 r.)

W gminie Złocieniec funkcjonują następujące gminne jednostki organizacyjne:

- Żłobek w Złocieniu,
- Przedszkole im. Zajączka Złocieniaszka w Złocieniu,
- Szkoła Podstawowa nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Złocieniu,
- Szkoła Podstawowa nr 3 im. Żołnierza Polskiego w Złocieniu,
- Szkoła Podstawowa w Nowym Worowie,
- Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu,
- Złocieniecki Ośrodek Kultury,
- Biblioteka Publiczna w Złocieniu,
- Zakład Ciepłownictwa Sp. z o.o. w Złocieniu,
- Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Złocieniu,
- Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Złocieniu,
- Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. z o.o. w Złocieniu.

V. Diagnoza stanu społecznego

Demografia

W 2021 r. gmina Złocieniec liczyła 16 051 mieszkańców, z czego 51,14% stanowiły kobiety, a 48,86% mężczyźni. Stan ludności zwiększył się w roku 2019, kiedy to w granicach administracyjnych gminy znalazły się obręby ewidencyjne ze zniesionej gminy Ostrowice. Wynosił on wówczas 16 359 osób. Na przestrzeni ostatnich 3 lat liczba ludności zmniejszyła się o 308 osób. W 2021 r. 62,2% mieszkańców gminy stanowiły osoby w wieku produkcyjnym, 16,4% w wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat), a 23,4% mieszkańców było w wieku

poprodukcyjnym. Zachodzące zmiany demograficzne w kontekście analizowanych grup funkcjonalnych wskazują, iż w latach 2019-2021 nastąpił spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i produkcyjnym, a wzrosła liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

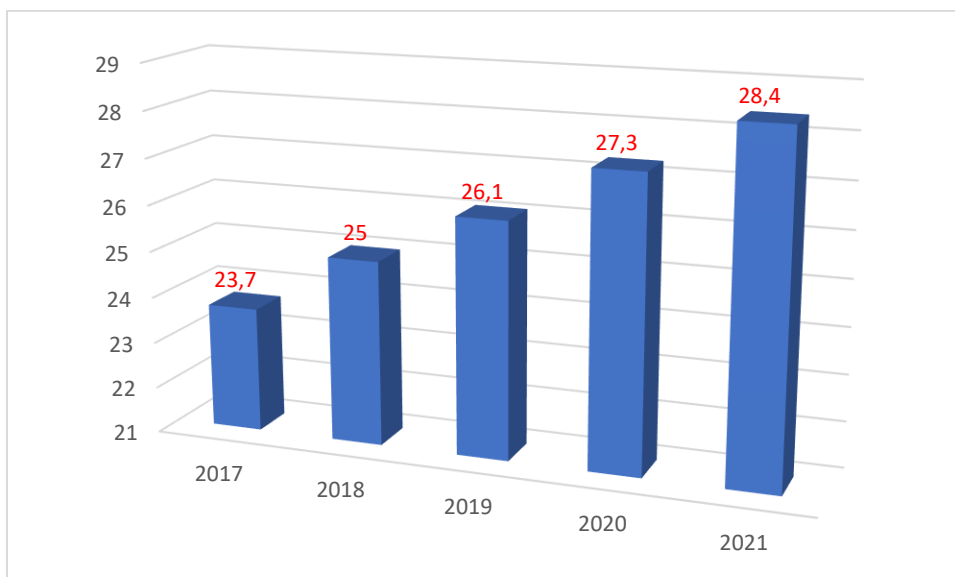
Tabela 2 Struktura demograficzna gminy Złocieniec w latach 2017-2021

Lata	Liczba mieszkańców ogółem	Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym		Liczba osób w wieku produkcyjnym		Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	
		%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba
2017	15 289	16,8	2 567	62,7	9 580	20,6	3 142
2018	15 173	16,8	2 545	60,2	9 402	21,3	3 226
2019	16 359	16,5	2 700	61,4	10 044	22,1	3 615
2020	16 212	16,5	2 677	62,7	9 837	22,8	3 698
2021	16 051	16,4	2 629	62,2	9 667	23,4	3 755

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W strukturze społeczeństwa gminy powoli zmniejsza się procentowy udział ludzi młodych i jednocześnie wzrasta liczba osób w podeszłym wieku. Charakterystyczny dla całej Polski proces starzenia się społeczeństwa jest również dostrzegalny na terenie gminy Złocieniec. W analizowanym okresie 5 ostatnich lat odnotowano wzrost współczynnika obciążenia demograficznego osobami starszymi o 4,7 punkta procentowego, przyjmując w 2021 r. wartość 28,4 punktów procentowych. Proces starzenia się społeczeństwa jest tendencją ogólnopolską, która wymusza na samorządach realizację odpowiedniej polityki senioralnej.

Wykres 3 Współczynnik obciążenia demograficznego osobami starszymi w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

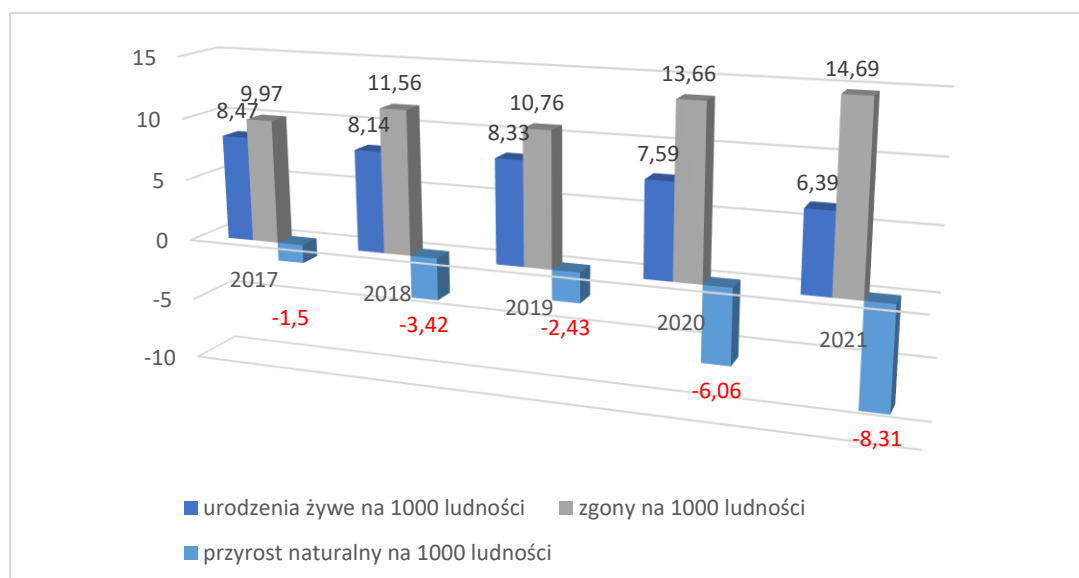
W 2021 r. współczynnik obciążenia demograficznego, liczonego jako stosunek liczby dzieci (0 - 14 lat) i osób w starszym wieku (65 i więcej lat) do liczby osób w wieku 15-64 lata, dla gminy Złocieniec również wykazuje tendencję wzrostową, co potwierdza wzrost liczby osób

starszych i zjawisko wydłużania się życia mieszkańców gminy. W 2017 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym przypadało statystycznie 59,6 osób w wieku nieprodukcyjnym, a w 2021 r. wartość tego współczynnika osiągnęła 66,0 punktów procentowych.

Mieszkańcy gminy Złocieniec w 2021 r. zawarli 79 małżeństw, co odpowiada 4,5 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 39 rozwodów. 28,9% mieszkańców gminy jest stanu wolnego, 53,4% żyje w małżeństwie, 5,6% mieszkańców jest po rozwodzie, a 8,9% to wdowy/wdowcy.

Gmina Złocieniec od kilku lat zmagą się z problemem ujemnego przyrostu naturalnego, który stale się pogłębia. W 2021 r. wyniósł rekordowo niską wartość -8,31 w przeliczeniu na 1000 osób, co znacząco wpływa na zmniejszanie się liczby ludności na terenie gminy. Na przestrzeni analizowanych lat przyrost naturalny przyjmował wartości ujemne, co wskazuje na znacznie większą wartość liczby zgonów niż urodzeń.

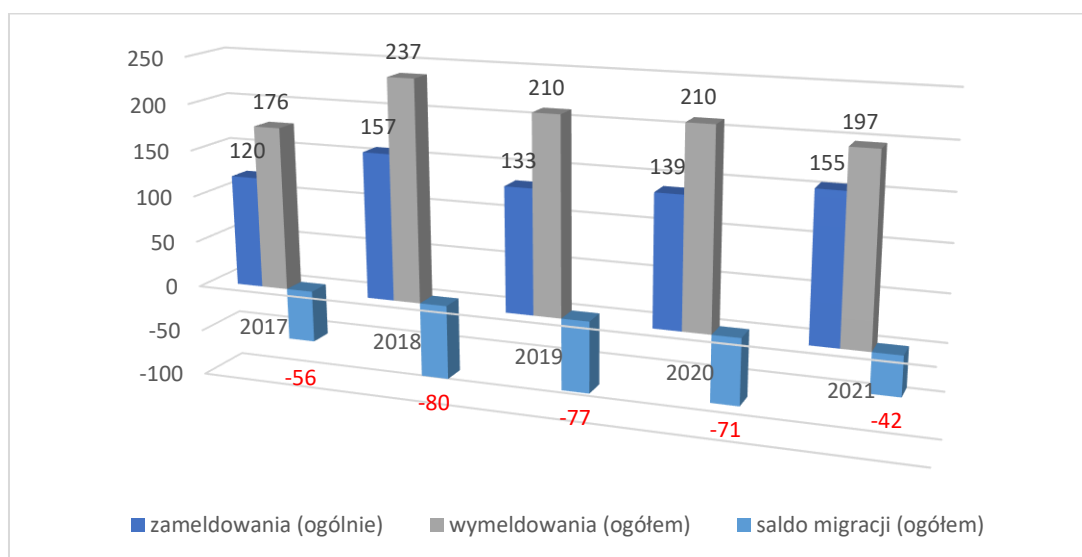
Wykres 4 Przyrost naturalny w gminie Złocieniec w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Proces wyludniania się gminy Złocieniec jest również spowodowany widocznym ujemnym saldem migracji, które utrzymuje się od kilku lat. W 2021 r. odnotowano 155 zameldowań ogółem oraz 197 wymeldowań. Saldo migracji wynosiło -42 osoby. Od roku 2018 proces migracyjny spowalnia, co może wskazywać na poprawę stanu społeczno-gospodarczego gminy Złocieniec i mniejszą chęć opuszczania gminy głównie przez osoby młode.

Wykres 5 Liczba zameldowań i wymeldowań oraz saldo migracji w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

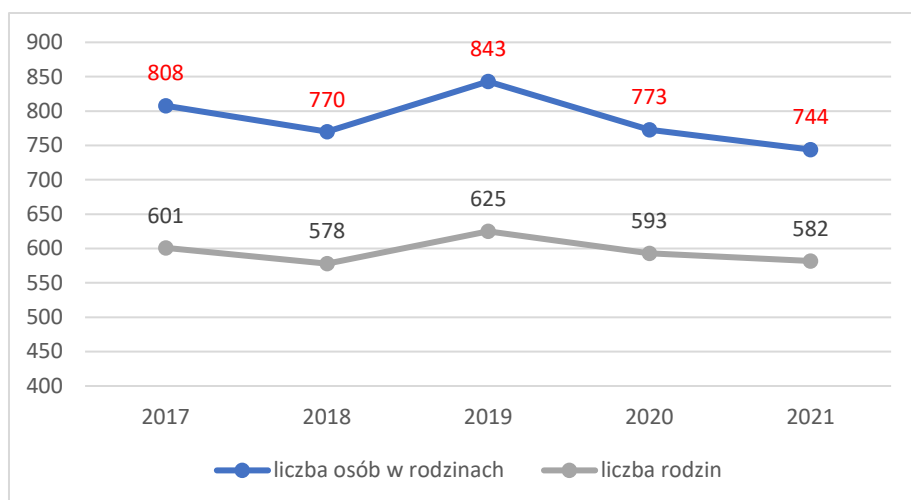
W 2021 r. odnotowano 7 zameldowań na pobyt stały z zagranicy i żadnego wymeldowania, co dało dodatnie saldo migracji zewnętrznych wynoszące 7 osób.

Pomoc społeczna

Główną instytucją wykonującą zadania pomocy społecznej na terenie gminy Złocieniec jest Miejsko – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Złocieniu. Najważniejszym celem pomocy społecznej jest zapewnienie wsparcia rodzinom, włączenie osób wykluczonych do społeczeństwa oraz stwarzanie i świadczenie usług socjalnych w tym zakresie zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności wynikające z ustawy o pomocy społecznej. Ośrodek pomocy społecznej umożliwia przewyższanie trudnych sytuacji życiowych. Pełni funkcję zabezpieczenia w ciężkich do pokonania sytuacjach, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Instytucja ta wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwia im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji w 2021 r. skorzystały 744 osoby. Wskaźnik ten na przestrzeni analizowanych lat 2017-2021 uległ obniżeniu (o 64 osoby), przy czym w 2019 r. odnotowano nagły wzrost liczby osób korzystających z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji o 73 osoby. Wynika to z napływu ludności ze zniesionej gminy Ostrowiec i włączeniu większej liczby osób do struktur polityki społecznej gminy Złocieniec. W 2021 r. z pomocy społecznej na podstawie wydanych decyzji skorzystały 582 rodziny, przy czym liczba rodzin korzystających z pomocy zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 2019 o 43 rodziny.

Wykres 6 Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji w latach 2017-2021

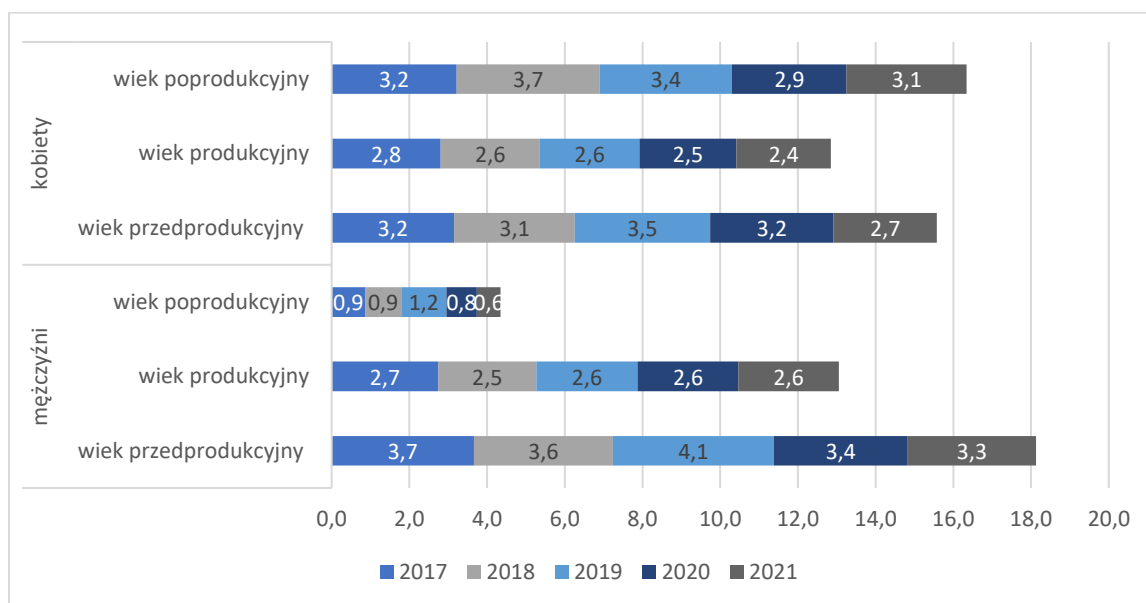

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocieniu

W 2021 r. liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek wynosiła 421 kobiet oraz 360 mężczyzn. Liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, która korzystała ze wsparcia MGOPS w Złocieniu wynosiła 485 osób (235 kobiet i 250 mężczyzn). Najmniej liczną grupę osób korzystających z pomocy społecznej stanowili mieszkańcy gminy w wieku poprodukcyjnym – 139 osób (w tym 116 kobiet i 23 mężczyzn).

W 2021 r. w grupie osób w wieku przedprodukcyjnym 6,1% stanowiły osoby korzystające z pomocy społecznej, w tym mniejszość, bo 2,7% to kobiety. Od 2019 r. wśród osób w wieku produkcyjnym można zauważyć powoli zmniejszający się udział kobiet korzystających z pomocy państwa na terenie gminy, jak również powiatu.

Wykres 7 Procent osób korzystających z pomocy społecznej z uwzględnieniem struktury demograficznej w latach 2017-2021

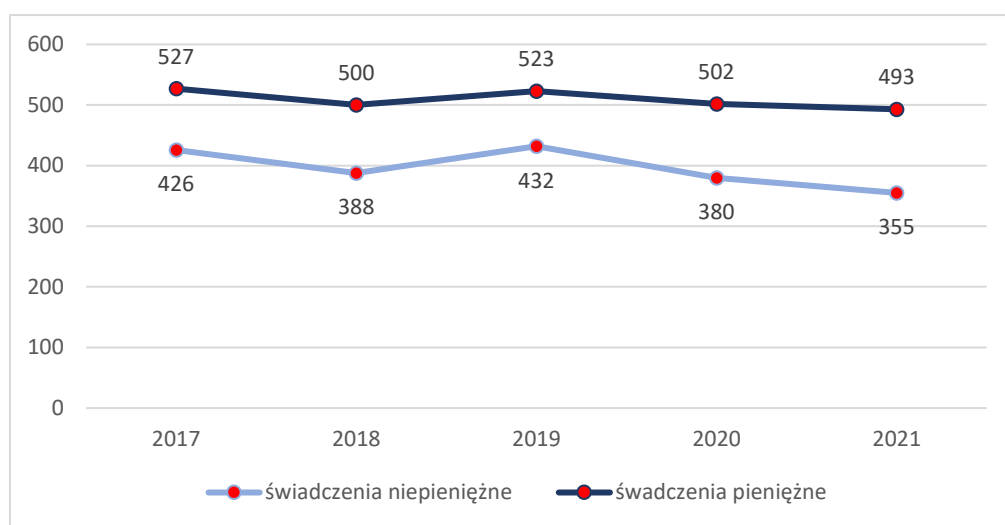

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocieniu

Wśród osób w wieku poprodukcyjnym potrzebujących wsparcia zdecydowanie większy odsetek stanowią kobiety. Głównym powodem takiego stanu rzeczy jest krótsza długość życia i większa umieralność wśród mężczyzn.

Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej korzystają zarówno ze świadczeń pieniężnych, jak i niepieniężnych. W 2021 r. ogółem udzielono 51 830 świadczeń niepieniężnych oraz 5 760 świadczeń pieniężnych. Liczba osób korzystających z ww. świadczeń przejawia tendencję spadkową z wyjątkiem 2019 r., kiedy to odnotowano wzrost liczby osób korzystających zarówno ze świadczeń pieniężnych oraz niepieniężnych. W 2021 r. z pomocy społecznej w formie świadczeń pieniężnych skorzystało 493 osoby, a ze świadczeń niepieniężnych 355 osób.

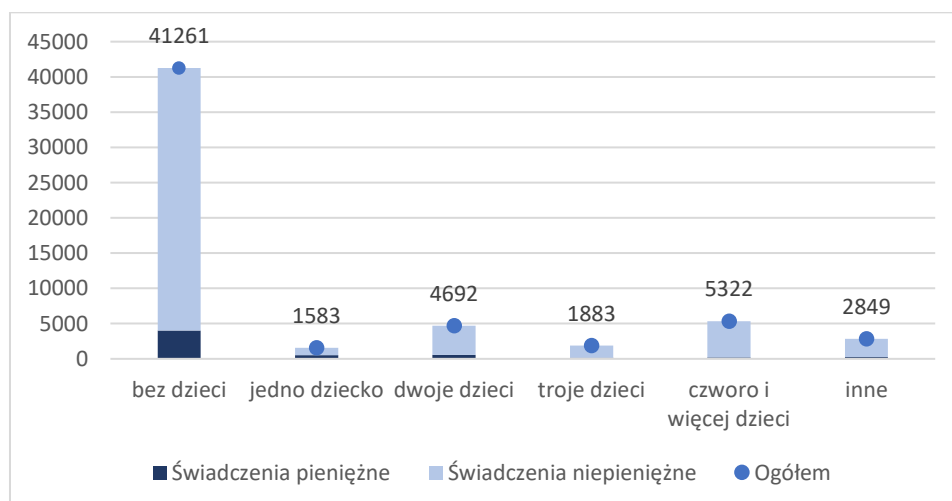
Wykres 8 Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych w latach 2017-2021

Źródło: Opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocieniu

W 2021 r. spośród rodzin pobierających świadczenia 250 stanowiły rodziny wieloosobowe, a 341 jednoosobowe. Dla obu modeli rodziny, większość przyznanych świadczeń miała charakter pieniężny (65,6% - rodziny jednoosobowe oraz 66,8 %– rodziny wieloosobowe).

Wykres 9 Liczba udzielonych świadczeń w podziale ze względu na rodzaj i typ rodziny w zależności od ilości dzieci

Źródło: Opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocieniu.

Największa liczba rodzin, która korzystała w 2021 r. z pomocy społecznej nie posiadała dzieci. Udzielono takim rodzinom 41 261 świadczeń, w tym 4 025 pieniężnych oraz 37 236 świadczeń niepieniężnych. Rodziny wielodzietne (wieloosobowe) otrzymały łącznie 16 329 świadczeń, w tym 1 735 to pomoc w formie pieniężnej, a 14 594 niepieniężnej.

Pomoc finansowa pochodząca z MGOPS w Złocieniu wynikająca z ustawy o pomocy społecznej to przede wszystkim zasiłki stałe, okresowe lub celowe, które są przyznawane mieszkańcom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej. Wśród osób korzystających z pomocy Ośrodka znalazły się osoby niepełnosprawne, przewlekle chore oraz borykające się z chwilowymi problemami finansowymi. W analizowanym okresie lat 2017-2021 liczba zasiłków stałych uległa niewielkiemu zwiększeniu z 6 do 23. Z kolei liczba zasiłków celowych i okresowych od 2019 r. uległa obniżeniu. W 2019 r. przyznano 69 zasiłków celowych, a w 2021 r. liczba tych zasiłków wyniosła 56. Wypłacone zasiłki okresowe również uległy obniżeniu w latach 2019-2021. Liczba zasiłków okresowych w 2021 r. wynosiła 113 (spadek o 45).

Tabela 3. Liczba przyznawanych zasiłków w podziale na sołectwa w latach 2017-2021

Sołectwo	Zasiłki Stałe					Zasiłki Celowe					Zasiłki Okresowe				
	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021	2017	2018	2019	2020	2021
Bobrowo	0	0	0	0	0	4	3	6	5	4	22	14	15	10	7
Bolegorzyn	0	0	3	3	3	0	0	6	5	7	0	0	15	18	17
Chlebowo	0	0	1	1	1	0	0	3	4	3	0	0	5	4	2
Cieminko	0	0	1	1	1	0	0	1	0	1	0	0	7	5	4
Cieszyno	0	1	2	1	1	4	4	3	3	2	7	8	6	8	3
Darskowo	0	8	6	7	7	18	15	12	9	11	26	21	17	12	16
Gronowo	0	0	1	1	1	0	0	1	2	1	0	0	3	4	1
Kosobudy	0	0	0	0	0	4	1	3	2	1	1	2	4	4	1
Lubieszewo	3	2	1	0	0	3	5	7	4	3	11	7	10	8	6
Nowe Worowo	0	0	4	5	5	0	0	9	10	6	0	0	24	25	19
Płocie	0	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	0	7	6	6
Rzęsnica	1	1	1	0	0	2	3	1	0	0	10	11	5	0	0
Siecino	0	0	0	0	0	0	0	3	1	1	0	0	7	9	6
Smołdzęcino		0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	2
Stare Worowo	1	2	2	3	4	11	12	7	8	9	19	20	9	9	9
Stawno	0	0	0	0	0	1	2	0	0	0	0	3	2	0	0
Szczycienko	1	0	1	0	0	0	0	1	1	0	0	0	4	2	0
Warnięg	0	0	0	0	0	4	4	4	6	6	5	0	16	9	14

Suma	6	14	23	22	23	51	49	69	60	56	101	86	158	133	113
-------------	----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	------------	-----------	------------	------------	------------

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocieniu

W 2021 r. większość osób korzystających z zasiłków stałych zamieszkiwała wsie Darskowo oraz Nowe i Stare Worowo. Z okolic Darskowa, Starego Worowa i Bolegorzyna pochodziła największa część osób pobierających zasiłki celowe, z kolei mieszkańcy sołectw: Darskowo, Nowe i Stare Worowo, Bolegorzyn i Warnięg korzystali najczęściej z zasiłków okresowych.

Wśród najczęstszych powodów korzystania z pomocy społecznej na terenie gminy należy wymienić ubóstwo, bezrobocie oraz długotrwałą i ciężką chorobę. Z powodu ubóstwa w 2021 r. aż 397 rodzin potrzebowało wsparcia MGOPS w Złocieniu. Z powodu bezrobocia ze wsparcia skorzystało 388 rodzin, a z powodu długotrwałej lub ciężkiej choroby wsparcie otrzymało 299 rodzin. Z ww. powodów tylko liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia uległa zmniejszeniu, w pozostałych dwóch przypadkach (ubóstwo i choroba) liczba rodzin potrzebujących wsparcia uległa zwiększeniu.

Tabela 4 Powody udzielenia pomocy społecznej w latach 2017-2021 [liczba rodzin]

Powód	2017	2018	2019	2020	2021
Ubóstwo	383	332	329	322	397
Bezdomność	31	30	32	35	45
Potrzeba ochrony macierzyństwa	21	24	23	20	19
Bezrobocie	404	360	372	372	388
Niepełnosprawność	131	122	124	105	102
Długotrwała lub ciężka choroba	280	314	308	274	299
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	60	63	67	61	85
Przemoc w rodzinie	8	6	7	3	3
Alkoholizm	65	61	51	42	53
Narkomania	0	2	5	5	5
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	11	10	14	16	16
Zdarzenie losowe	1	0	24	4	3
Sytuacja kryzysowa	0	0	1	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	17	0	0

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocieniu

W analizowanym okresie zmniejszyła się częstotliwość przyznawanej pomocy z powodu alkoholizmu, co może świadczyć o skuteczności środków stosowanych przez gminę w walce z uzależnieniami. Zmniejszyła się także liczba osób ubiegających się o pomoc z powodu niepełnosprawności członka rodziny. Niepokojący wydaje się ciągły wzrost zapotrzebowania na pomoc społeczną z powodu bezdomności. W analizowanym okresie zwiększyła się również

liczba rodzin ubiegających się o pomoc z tytułu długotrwałej lub ciężkiej choroby członka rodziny, bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Porównując dane z gminy Złocieniec z innymi gminami z powiatu drawskiego dotyczącymi liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności stwierdza się, iż w gminie Złocieniec dynamika zmian jest najpowolniejsza. W latach 2017-2020 zmniejszyła się liczba beneficjentów na 10 tys. ludności o 50 osób, gdzie w pozostałych gminach wskaźniki te są zdecydowanie wyższe. Najwięcej beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej ubyto w gminie Wierzychowo (o 433 osoby).

Tabela 5 Porównanie liczby beneficjentów środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności w gminach w powiecie drawskim w latach 2017-2020

Gmina	2017	2018	2019	2020	Dynamika zmian
Drawsko Pomorskie	571	536	395	361	-210
Czaplinek	1 007	882	745	730	-277
Kalisz Pomorski	1 383	1 259	1 101	1 038	-345
Wierzychowo	1 074	1 007	995	641	-433
Złocieniec	804	778	772	754	-50

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Gmina Złocieniec wspiera działania profilaktyczne związane z nadużywaniem alkoholu. Działania prowadzone są pod nadzorem przedstawiciela Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przy współpracy dwóch stowarzyszeń: Stowarzyszenia Klubu Abstynenta NIKE oraz Stowarzyszenia Klubu Abstynenta CARPE DIEM. Działania powyższych podmiotów mają charakter profilaktyczny i przybierają formę warsztatów, rozmów oraz wykładów.

W 2021 r. odbyło się 15 posiedzeń Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz 36 posiedzeń podkomisji ds. rozmów motywujących. Na rozmowy motywujące zostało zaproszonych 181 osób. Działalność GKRPA została nieco ograniczona przez pandemię COVID-19 w 2020 r., co widać w spadku liczby posiedzeń.

Tabela 6 Podsumowanie działalności GKRPA w latach 2019-2021

Działalność GKRPA	2019	2020	2021
Ogólne posiedzenie Komisji	15	13	15
Posiedzenie podkomisji ds. rozmów motywujących	44	31	36
Zaproszonych na rozmowy motywujące	221	155	181
Postanowienia opiniujące lokalizację punktów sprzedaży napojów alkoholowych	16	10	17
Działalność podkomisji ds. rozmów motywujących			
Wniosków o wszczęcie postępowania wobec osoby nadużywającej alkoholu	44	30	25
Zleceń przeprowadzenia badania przez biegłych sądowych	15	16	14

Wniosków do Sądu w sprawie leczenia odwykowego	14	12	8
--	----	----	---

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Złocięcu

Z roku na rok maleje liczba wniosków o wszczęcie postępowania wobec osób nadużywających alkoholu oraz wniosków do Sądu w sprawie leczenia odwykowego, co w połączeniu z malejącą liczbą świadczeń udzielanych z powodu alkoholizmu stanowi dowód zmniejszającej się skali problemu i o efektywności działań podejmowanych przez GKRPA.

Jednym z problemów społecznych jest zjawisko przemocy w rodzinie. Podejmowanie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieska Karta” i nie wymaga zgody osoby pokrzywdzonej. W analizowanych latach 2017-2019 odnotowano spadek liczby zakładanych Niebieskich Kart. Od roku 2019 zauważa się wzrost liczby Niebieskich Kart, co może być związane ze wzrostem ludności z gminy Ostrowice i większej skali występowania zjawiska przemocy na terenie gminy. W 2021 r. procedurą Niebieska Karta objęto łącznie 10 osób. Najwięcej Niebieskich Kart odnotowano we wsi Darskowo oraz Rzęśnica.

Tabela 7 Liczba „Niebieskich Kart” wg sołectw w latach 2017-2021

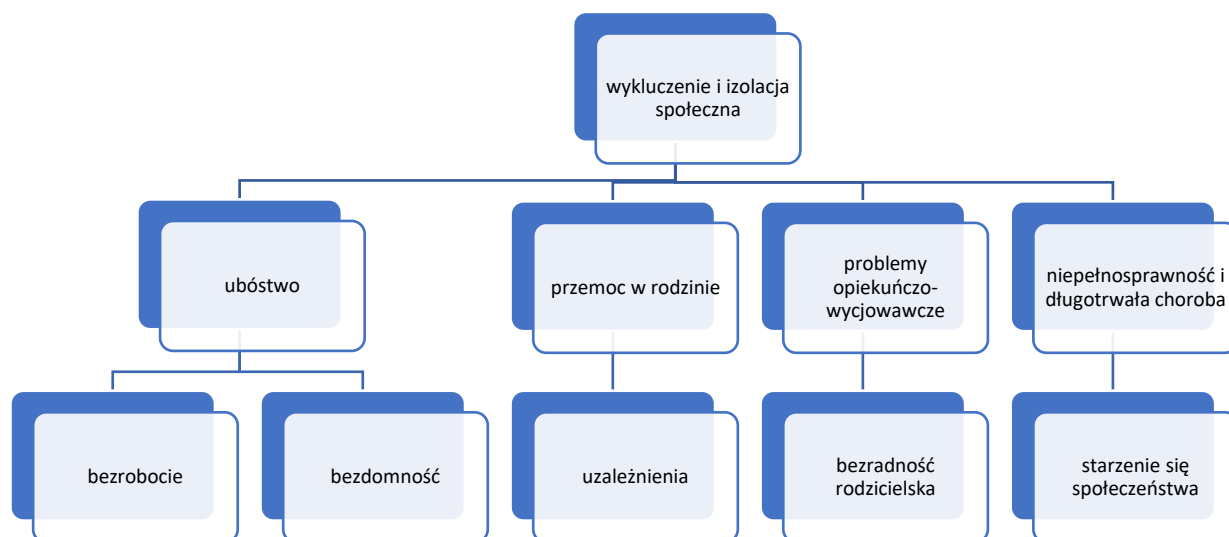
Sołectwo	2017	2018	2019	2020	2021	Razem
Bobrowo	3	1	0	0	0	4
Bolegorzyn	0	0	1	0	2	3
Chlebowo	0	0	0	0	0	0
Cieminko	0	0	0	1	1	2
Cieszyno	2	0	0	0	1	3
Darskowo	4	1	0	0	1	6
Gronowo	0	0	0	1	0	1
Kosobudy	0	0	1	1	0	2
Lubieszewo	1	0	0	1	0	2
Nowe Worowo	1	0	0	1	0	2
Płocie	0	0	0	0	0	0
Rzęśnica	0	4	1	1	0	6
Siecino	0	2	0	1	2	5
Smółdzęcino	0	0	0	0	0	0
Stare Worowo	1	1	0	1	1	4
Stawno	2	0	0	0	0	2
Szczycienko	0	0	0	0	0	0
Warnięg	1	0	0	0	2	3
RAZEM	15	9	3	8	10	x

Źródło: opracowanie własne, dane z MGOPS w Złocięcu

Zgodnie z obowiązującą *Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025* do najważniejszych zdiagnozowanych problemów społecznych na terenie gminy należą wykluczenie i izolacja społeczna, która wynika z różnych przyczyn. Analiza danych pokazała, że osoby wykluczone społecznie borykają się z problemem ubóstwa, przemocy w rodzinie, z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, a także z niepełnosprawnością lub długotrwałą i ciężką chorobą. W ramach realizacji strategii rozwoju gminy należy uwzględnić zadania i przedsięwzięcia mające na celu poprawę warunków życia osób zagrożonych wykluczeniem i izolacją społeczną. Zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju, minimalizowanie skutków bezrobocia oraz zapewnienie wysokich standardów

życia wpływa na budowanie silnego i zadowolonego kapitału ludzkiego, a tym samym przeciwdziała wykluczeniu i izolacji.

Schemat 1 Piramida problemów społecznych

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025, s. 60.

W gminie Złocieniec funkcjonuje Ośrodek Wsparcia - Powiatowy Dzienny Dom Samopomocy - Filia Złocieniec, do którego w 2021 r. uczęszczało 25 osób. Na terenie Złocienca działa również Centrum Integracji Społecznej, gdzie we współpracy z Ośrodkiem kierowane są osoby celem aktywizacji zawodowej i społecznej. W 2021 r. opłacano składki zdrowotne dla 53 osób objętych Indywidualnym Programem Zatrudnienia Socjalnego. Bezdromni mieszkańcy gminy mają zapewnione tymczasowe schronienie z pełnym wyżywieniem, w tym jednym gorącym posiłkiem w 4 schroniskach. W 2021 r. ze wsparcia Domów Pomocy Społecznej skorzystało 27 mieszkańców gminy. Dodatkowo rodziny z terenu gminy zostały objęte usługami opiekuńczymi, z czego niektóre rodziny skorzystały z tzw. „pomocy sąsiedzkiej”. Usługami opiekuńczymi oraz usługami w formie tzw. „pomocy sąsiedzkiej” objętych było w 2021 r. łącznie 8 osób. Wszystkie osoby ubiegające się o przyznanie usług opiekuńczych oraz usług tzw. „pomocy sąsiedzkiej” były zabezpieczone poprzez przyznanie ww. form pomocy. W 2021 r. gmina oddała do użytku 7 pokoi/mieszkań socjalnych dla osób bezdromnych z terenu gminy Złocieniec.

Realizacja polityki społecznej na terenie gminy jest w pełni profesjonalna. Obejmuje szereg działań mających na celu przewyższanie trudności rodzin borykających się z różnymi problemami. Oferowana pomoc nie ogranicza się wyłącznie do przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych, ale polega na niesieniu rzeczywistej pomocy społecznej najbardziej potrzebującym. Wieloaspektowość realizowanych zadań z zakresu pomocy społecznej na terenie gminy jest skuteczna, co potwierdzają dane o mniejszej liczbie osób korzystających z pomocy Ośrodka. Jednakże w kontekście rozwoju gminy w dalszym ciągu należy zwracać

uwagę na mieszkańców zagrożonych ubóstwem, bezrobociem, izolacją społeczną ze względu na wiek i stan zdrowia. Odpowiednia realizacja programów skierowanych na aktywizację i integrację powinna obejmować także osoby wykluczone i potrzebujące pomocy, w tym również osoby niepełnosprawne.

Ochrona zdrowia

W gminie Złocieniec usługi zdrowotne są świadczone przez Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji w Złocięcu, Niepubliczny Zakłady Opieki Zdrowotnej „Medica” oraz Przychodnię Zdrowia „Mysik-Med.”. Dodatkowo dostępność artykułów medycznych jest gwarantowana przez 6 działających aptek:

- Apteka Deszczowa, ul. Piłsudskiego 11,
- Apteka Pomorska, ul. Wyzwolenia 2
- Apteka Hipokrates, ul. Pl. 650-lecia,
- Apteka Centrum, ul. 5 Marca 13,
- Apteka Puls – Sieć Dobrych Aptek, ul. Włókiennicza 11d,
- Apteka Centrum Zdrowia, ul. Połczyńska 10.

Drawskie Centrum Specjalistyczne świadczy usługi medyczne w ramach izby przyjęć, szpitalnego oddziału ratunkowego, bloku operacyjnego, 6-ciu oddziałów: chirurgicznego, ortopedycznego, intensywnej terapii, pediatriczno – neonatologicznego, ginekologiczno – położniczego i wewnętrznego, 9-ciu poradni specjalistycznych: chirurgii urazowo – ortopedycznej, ginekologiczno – położniczej, gruźlicy i chorób płuc, diabetologicznej, otolaryngologicznej, gastroenterologicznej, rehabilitacja i medycyny pracy oraz pracowni diagnostycznych: kardiologicznej, gastrologicznej, USG, RTG oraz laboratorium.

Szpital posiada podpisany kontrakt z NFZ, który obejmuje wszystkie świadczenia realizowane w ww. oddziałach i poradniach.

Szpital Specjalistyczny MSWiA w Złocięcu świadczy usługi medyczne w ramach 4 oddziałów: rehabilitacji ogólnoustrojowej, rehabilitacji kardiologicznej, leczenia zaburzeń nerwicowych, rehabilitacji neurologicznej – gdzie oferowany jest pobyt komercyjny rehabilitacyjny oraz dwóch poradni specjalistycznych: rehabilitacyjnej, kardiologicznej (nie posiada umowy z NFZ)¹.

Pomoc stomatologiczną zapewniają cztery placówki, do których należą: Indywidualna Praktyka Lekarska Mirosława Modelska, Indywidualna Praktyka Lekarska Szymańska Barbara, Marta Wyszowska-Pudło oraz Klinika+Renata Kozak. Wszystkie gabinety znajdują się na terenie Złocięcia. Dodatkowo na terenie gminy funkcjonuje Dom Pomocy Społecznej w Darskowie oraz Powiatowy Dzienny Dom Samopomocowy Ośrodek Rehabilitacyjno-Kulturalny w Drawsku Pomorskim.

Według mieszkańców gminy Złocieniec główny problem związany z opieką zdrowotną polega na trudnym dostępie do lekarzy specjalistów w ramach NFZ. Uważa tak 73% ankietowanych

1 Strategia Rozwoju Gminy Złocieniec na lata 2015-2025, s. 44-45.

osób, które wzięły udział w badaniach w ramach opracowywanej *Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025*. Dodatkowo mieszkańcy zwrócili także uwagę na inne problemy związane ze służbą zdrowia, jakie występują na terenie gminy. Należą do nich: brak pielęgniarki i stomatologa w szkołach (30,3% ankietowanych), trudny dostęp do pomocy psychiatrycznej dla dzieci i młodzieży (28,1%), wysokie ceny leków (27%) oraz trudny dostęp do pomocy specjalistycznej w szkołach typu logopeda, dietetyk, gimnastyka korekcyjna (12,9%).

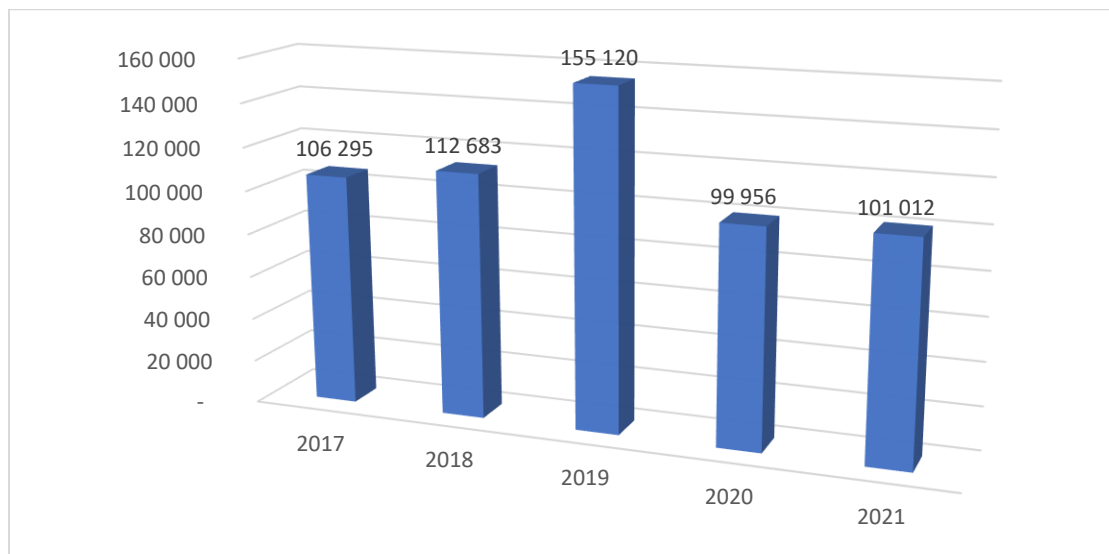
Wykres 10 Utrudnienia w zakresie dostępu do służby zdrowia na terenie gminy Złocieniec [2021 r.]

Źródło: *Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025*, s. 20.

W 2021 r. udzielonych zostało 101 012 porad lekarskich. Ich liczba znacząco się zmniejszyła, szczególnie biorąc pod uwagę gwałtowny wzrost liczby ludności mający miejsce w 2019 r. przy jednoczesnym wzroście liczby udzielonych porad lekarskich. Jednakże porównując dane z roku 2020 i 2021 wzrosła liczba udzielonych porad w ostatnim roku. Może to wynikać z lepszej dostępności do lekarzy pierwszego kontaktu (po okresie pandemii) lub też większymi potrzebami mieszkańców w wyniku wzrostu ludności w wieku senioralnym, czy też pojawiających się problemów zdrowotnych polskiego społeczeństwa (np. zmęczenie, stres, otyłość, problemy psychiczne itp.).

Wykres 11 Liczba porad lekarskich udzielanych przez przychodnie w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, GUS BDL.

Bezpieczeństwo publiczne

W 2020 r. w gminie Złocieniec stwierdzono szacunkowo (w oparciu o dane powiatowe) 328 przestępstw. Oznacza to, że na każdych 1000 mieszkańców odnotowano 20,07 przestępstw. Jest to wartość nieznacznie mniejsza od wartości dla województwa zachodniopomorskiego oraz porównywalna do średniej dla całej Polski. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw dla wszystkich przestępstw ogółem w gminie Złocieniec wynosi 71,60%. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców gminy Złocieniec najwięcej stwierdzono przestępstw o charakterze kryminalnym - 13,85 (wykrywalność 61%) oraz przeciwko mieniu - 8,71 (wykrywalność 42%). W dalszej kolejności odnotowano przestępstwa drogowe - 2,66 (98%), o charakterze gospodarczym - 2,50 (92%) oraz przeciwko życiu i zdrowiu - 0,37 (85%)².

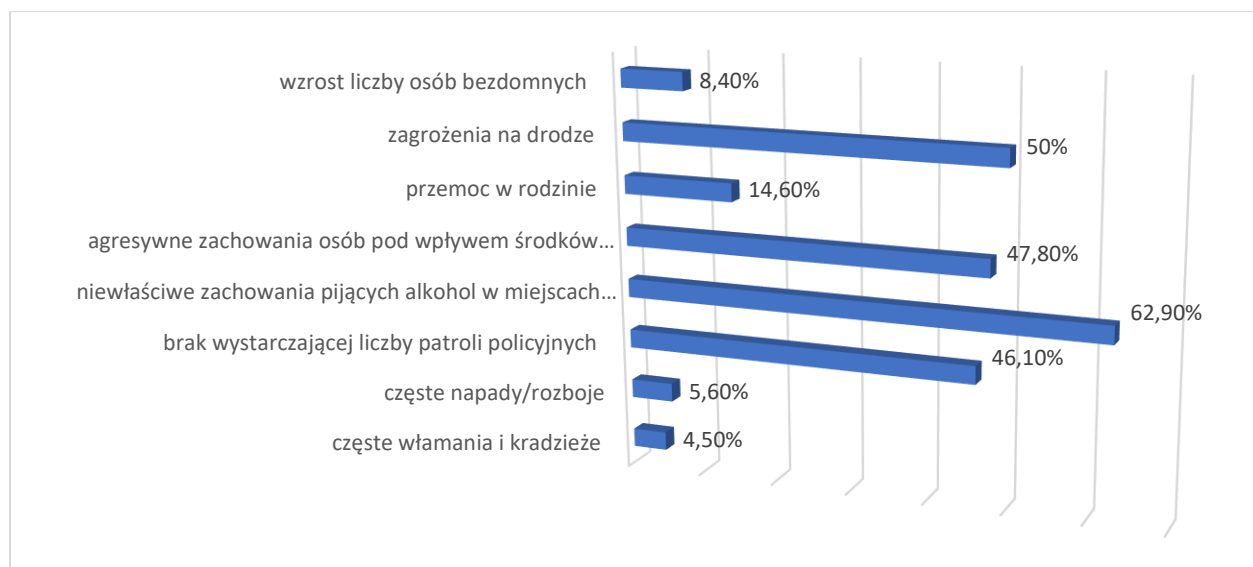
W 2021 r. złocieniecka Straż Miejska przeprowadziła 152 interwencje zgłaszane przez mieszkańców, z czego interweniowano w sprawie zwierząt 59 razy, interwencje dotyczące ruchu drogowego – 21 razy, ochrony środowiska – 33 razy, inne – 39 razy. Realizowano również sprawy z zakresu: ruchu drogowego (61), zwierząt (65), ochrony środowisk (52). W ramach spraw społecznych interweniowano 113 razy, w ramach ochrony ładu i porządku – 52 razy, utrzymania czystości i porządku – 89 razy. Wystawiono 59 wezwań dla kierujących pojazdami za niewłaściwe parkowanie pojazdów, przeprowadzono 29 kontroli spalania w piecach CO. W ramach współpracy z Policją odbyto 28 wspólnych służb. Udostępniono organom ścigania nagrania 15 zdarzeń zarejestrowanych przez monitoring wizyjny miasta. W trakcie wykonywanych czynności ujawniono 162 wykroczenia, w stosunku do sprawców

² https://www.polskawliczbach.pl/gmina_Zlocieniec#poziom-przestepczosci (dostęp: 3.08.2022 r.)

wykroczeń zastosowano 106 pouczeń, nałożono 35 mandatów karnych, na kwotę 6 000 zł oraz skierowano 21 wniosków o ukaranie przed Sądem. Ujawniono 4 przestępstwa.

Analizując poziom bezpieczeństwa na terenie gminy Złocieniec należy brać pod uwagę różne aspekty zapewnienia tego bezpieczeństwa. Do najważniejszych należą służby ratunkowe, policja, stan oświetlenia gminy, zjawisko nadużywania alkoholu lub substancji psychoaktywnych, monitoring, sprzedaż napojów alkoholowych i wiele innych. Badani respondenci³ stwierdzili w większości, że czują się raczej bezpiecznie na terenie gminy (76,4% odpowiedzi). Tylko 8% ankietowanych uznało, że czuje się bardzo bezpiecznie, a 13,5% respondentów jest zdania, że raczej nie czuje się bezpiecznie. Tylko 2,1% badanych uznało, że w ogóle na terenie gminy nie czuje się bezpiecznie. Według osób biorących udział w badaniu na temat oceny warunków życia w gminie Złocieniec do głównych powodów braku poczucia bezpieczeństwa w gminie należą: niewłaściwe zachowania osób pijących alkohol w miejscach publicznych (62,9% badanych). Następnie wskazano na zagrożenia drogowe (50%), agresywne zachowania osób będących pod wpływem środków odurzających (47,8%) oraz brak wystarczającej liczby patroli policyjnych (46,1%).

Wykres 12 Główne przyczyny braku poczucia bezpieczeństwa w gminie Złocieniec w opinii respondentów [2021 r.]

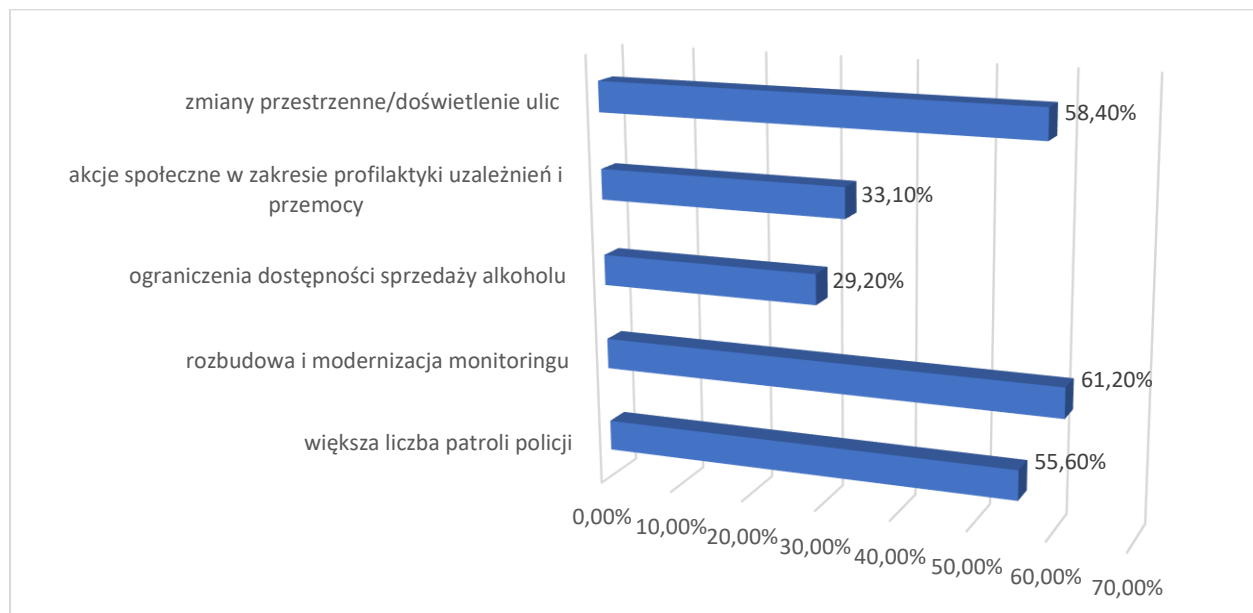
Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025, s. 56.

Poprawa bezpieczeństwa uzależniona jest od wielu aspektów, które wpływają na jego brak. Zarówno zależna jest od instytucji i organów (policja, opieka zdrowotna), jak również od innych czynników, np. stan dróg, stan oświetlenia, mentalność mieszkańców, stan emocjonalny i psychiczny osób spożywających alkohol w miejscach publicznych. Wiele jest niebezpieczeństw, które mogą bezpośrednio zagrażać życiu człowieka, dlatego nie da się ich jednoznacznie skonkretyzować.

³ Badania przeprowadzono w 2021 r. na potrzeby opracowania Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025.

W opinii respondentów poziom stanu bezpieczeństwa publicznego może zostać osiągnięty poprzez rozbudowę i modernizację monitoringu miejskiego i gminnego (61,2%). Według mieszkańców na stan bezpieczeństwa wpłynie również dokonanie zmian przestrzennych w zakresie doświetlania ulic (58,4%) oraz większa liczba patroli policji (55,6%).

Wykres 13 Działania, jakie należałoby podjąć w celu poprawy bezpieczeństwa w gminie w opinii respondentów

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025, s. 57.

W 2021 r. w ramach poprawy bezpieczeństwa mieszkańców gminy Złocieniec wyposażono Ochotnicze Straże Pożarne w nowy sprzęt i odzież ochronną potrzebne do akcji ratowniczych. W roku 2021 przeprowadzony został również Kurs Kwalifikowanej Pierwszej Pomocy, zakończony egzaminem państwowym, recertyfikacja Kursu kwalifikowanej Pierwszej Pomocy oraz przeprowadzony został Kurs Pierwszej Pomocy Przedmedycznej z elementami BLS-AED zakończony otrzymaniem certyfikatu. W kursach udział brali strażacy ochotnicy ze wszystkich jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych z terenu gminy oraz pracownicy Urzędu Miejskiego w Złocięcu.

System edukacji

Zgodnie z ustawą o samorządzie gminnym, do zadań własnych gminy należy zapewnienie dzieciom dostępności do opieki i edukacji. W 2021 r. na terenie gminy Złocieniec funkcjonowało jedno przedszkole samorządowe, jedno przedszkole niepubliczne oraz trzy szkoły podstawowe.

Jednostkami organizacyjnymi gminy są:

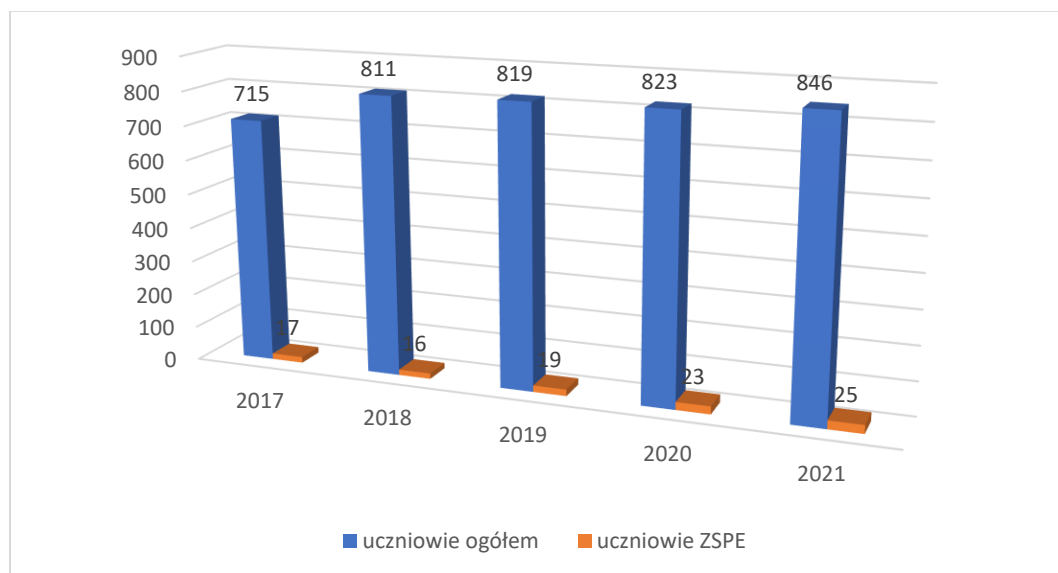
1. Przedszkole im. Zajączka Złocieniaszka w Złocięcu, ul. Orzeszkowej 2, 78-520 Złocieniec.
2. Szkoła Podstawowa Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Złocięcu, ul. I Dywizji Wojska Polskiego 4a, 78-520 Złocieniec.

3. Szkoła Podstawowa Nr 3 im. Żołnierza Polskiego w Złocińcu, ul. Czwartaków 2, 78-520 Złocieniec.
4. Szkoła Podstawowa w Nowym Worowie (od 01.01.2019 r. po przyłączeniu do gminy Złocieniec części zlikwidowanej gminy Ostrowice), ul. Chopina 9, 78-500 Nowe Worowo.

We wrześniu 2021 r. naukę w szkołach podstawowych w gminie Złocieniec rozpoczęło 1 162 uczniów w 60 oddziałach. Do jednego oddziału uczęszczało średnio 19,36 uczniów, najwięcej w Szkole Podstawowej Nr 1 w Złocińcu: 22,26 uczniów, w Szkole Podstawowej Nr 3 w Złocińcu: 17,58 uczniów, najmniej w Szkole Podstawowej w Nowym Worowie: 10,5 uczniów. W szkołach zatrudniano w przeliczeniu na pełne etaty według stanu na 30 września 2021 r.: 106,36 nauczycieli, w tym: 0,44 nauczycieli stażystów, 15,89 nauczycieli kontraktowych, 19,05 nauczycieli mianowanych i 70,98 nauczycieli dyplomowanych. Średnio 157 uczniów, stanowiących 13,51% wszystkich uczniów dojeżdżało do szkoły transportem zapewnianym przez gminę Złocieniec. Z kolei 4 uczniów było dowożonych przez rodziców.

W Szkole Podstawowej nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Złocińcu we wrześniu 2021 r. naukę rozpoczęło 846 uczniów w 38 oddziałach (22,34 –średnia uczniów w klasie). Z indywidualnego nauczania korzystało 2 uczniów, z zajęć wspomagających korzystało 6 uczniów, zajęcia rewalidacyjne prowadzone były dla 27 uczniów. Wraz ze wzrostem liczby uczniów w placówce wzrasta liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Wykres 14 Liczba uczniów w SP nr 1 w Złocińcu w latach 2017-2021

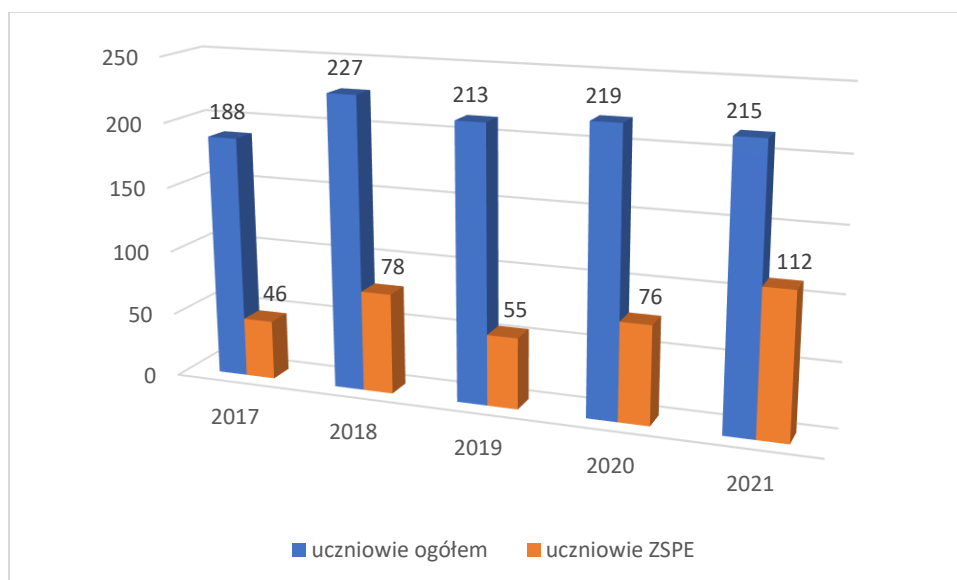
Źródło: opracowanie własne, dane z Urzędu Miejskiego w Złocińcu

Szkoła Podstawowa nr 1 w Złocińcu wyposażona jest w 33 projektory multimedialne i 2 monitory interaktywne, 10 telewizorów, 2 kamery wideo, 5 odtwarzaczy DVD, drukarki wielofunkcyjne oraz inne mobilne urządzenia. Do dyspozycji uczniów jest 108 komputerów, w tym 40 przenośnych. Infrastruktura sportowa składa się z Sali gimnastycznej, boiska do piłki nożnej, boiska wielozadaniowego i bieżni prostej. Od grudnia 2020 r. w szkole zamontowana

jest platforma schodowa dla potrzeb osób niepełnosprawnych. Placówka realizowała projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych, do których należały w 2018 r. „Aktywna Tablica”, w ramach którego zakupiono 2 tablice interaktywne oraz projektor, a w 2020 r. wykonano remont sali gimnastycznej przy ul. Chopina 10.

W Szkole Podstawowej Nr 3 im. Żołnierza Polskiego w Złocieniu we wrześniu 2021 r. naukę rozpoczęło 215 uczniów, w tym 112 ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. Placówka zatrudniała 28 nauczycieli, 3 pracowników administracji i 10 pracowników obsługi. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej nr 3 utrzymuje się na porównywalnym poziomie od kilku lat, jednakże każdego roku wzrasta liczba uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. W 2021 r. w placówce uczyło się 14 uczniów, którzy posiadali orzeczenie o specjalnym kształceniu.

Wykres 15 Liczba uczniów w SP nr 3 w Złocieniu w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, dane z Urzędu Miejskiego w Złocieniu

Szkoła Podstawowa nr 3 w Złocieniu posiada 3 tablice interaktywne, 31 laptopów, 40 komputerów stacjonarnych oraz inne urządzenia wspierające proces kształcenia (np. projektory). Infrastruktura sportowa jest rozwinięta, ponieważ dzieci mają do dyspozycji salę gimnastyczną oraz boisko Orlik. Placówka nie jest dostosowana do potrzeb dzieci ze szczególnymi potrzebami. Szkoła w roku szkolnym 2020/2021 brała udział w projektach współfinansowanych ze środków zewnętrznych, tj.: - „Grant Bezpieczna Edukacja”. Projekt „Pomorze Zachodnie-Bezpieczna Edukacja współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego, Działania 7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością jak i przedsięwzięć związanych z walką i zapobieganiem Covid 19”. Nauczyciele skorzystali z rządowego wsparcia dla nauczycieli 500+ „Program Nauczyciel 500+”, a także zrealizowano projekt pn. „Lekcja: Enter” realizacja szkoleń dla nauczycieli w ramach projektu grantowego „Zachodniopomorskie

Z TIK” realizowane przez Lecha Consulting Sp. z o.o. W roku szkolnym 2021/2022 placówka wzięła udział w projekcie Laboratoria Przyszłości, Aktywna Tablica, Dni Sportu w Szkole, Poznaj Polskę, Projekt pn. Pomorza Zachodnie Wsparcie Psychologiczno-Pedagogiczne, a niektórzy uczniowie skorzystali ze wsparcia Grantowego Cyfrowa Gmina – wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym „Grant PPGR”.

W Szkole Podstawowej w Nowym Worowie we wrześniu 2021 r. naukę rozpoczęło 151 uczniów. Stan nauczycieli zatrudnionych w placówce wynosił 16 osób, w przeliczeniu na pełen etat było to 13,96. Przy Szkole Podstawowej w Nowym Worowie funkcjonuje oddział przedszkolny, do którego według stanu na 30 września 2021 r. uczęszczało 46 dzieci.

W 2021 r. w Złocieniu funkcjonowało jedno przedszkole publiczne. Do przedszkola publicznego uczęszczało 333 dzieci. Dodatkowo od roku 2019 na terenie Złocienia funkcjonuje żłobek publiczny. Został on uruchomiony w ramach projektu „Żłobek w Złocieniu – szansa na zatrudnienie lub powrót do pracy dla mieszkańców gminy Złocieniec, opiekujących się dzieckiem w wieku do lat 3”. W żłobku dostępne są 24 miejsca. W placówce zatrudnionych jest 10 osób, w tym 6 opiekunek, 3 pracowników administracji i jedna osoba obsługi.

Gmina Złocieniec zaspokaja potrzeby w dostępie do edukacji i opieki nad najmłodszymi dziećmi. Funkcjonowanie żłobka umożliwia młodym matkom podjęcie zatrudnienia, a oddział przedszkolny przy Szkole Podstawowej w Nowym Worowie zapewnia również potrzebę w dostępie do edukacji przedszkolnej na terenie wiejskim. Zważywszy na zwiększającą się liczbę uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi należy dostosowywać ofertę edukacyjną do potrzeb takich uczniów poprzez realizację odpowiednich programów, zajęcia indywidualne, wsparcie wykwalifikowanych pracowników i specjalistów oraz zapewnienie im odpowiednich warunków do nauki.

Instytucje kultury i rekreacji

Upowszechnianiem kultury na terenie gminy Złocieniec zajmuje się samorządowa instytucja kultury - Złocieniecki Ośrodek Kultury (ZOK). ZOK realizuje swoje cele w oparciu o podział pracy pomiędzy: Ośrodek Kultury, Bibliotekę Publiczną, Kino „Mewa” oraz świetlice wiejskie.

W Złocienieckim Ośrodku Kultury prowadzone są zajęcia i warsztaty dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Zajęcia organizowane są w następujących sekcjach Amatorskiego Ruchu Artystycznego: zajęcia wokalne, Chór Alberta, zajęcia muzyczne, plastyczne, ceramiczne, rysunek i malarstwo, studium postaci, teatr, teatr w bibliotece, Zespół Śpiewaczy „Darskowiacy”. Zespół Śpiewaczy jest laureatem wielu nagród. Bierze aktywnie udział w licznych przeglądach i konkursach, reprezentuje gminę na arenie narodowej, stanowi niezwykle potężny potencjał społeczno-kulturalny gminy.

W 2021 r. Złocieniecki Ośrodek Kultury pracował we wszystkich obiektach, pracowniach i miejscach aktywności kulturalnej. Pracowały zespoły instruktorskie w poszczególnych sekcjach artystycznych, dział organizacji imprez i wydarzeń kulturalnych, kino, świetlice wiejskie, biblioteka. Realizowane były projekty angażujące zespół ZOK i partnerów

zewnątrznych do pracy integracyjnej podczas warsztatów, szkoleń i spotkań edukacyjnych. Po raz drugi lokalni liderzy uczestniczyli w programie Złocienieckie Inicjatywy Kulturalne. Ze szczególną troską i uwagą prowadzone były zajęcia wakacyjne dla dzieci. Bogata oferta animacji, warsztatów, spotkań, seansów filmowych cieszyła się zainteresowaniem dzieci i rodziców. Powstała specjalna strefa na potrzeby zajęć i wydarzeń plenerowych – artystyczne podwórko.

Niezwykłym potencjałem jest szerzenie aktywności kulturalnej i społecznej na terenach wiejskich gminy Złocieniec. W 2021 r. ZOK prowadził działalność merytoryczną w dwunastu świetlicach wiejskich gminy Złocieniec. Były to świetlice w Bobrowie, Bolegorzynie, Chlebowie, Cieszynie, Darskowie, Kosobudach, Lubieszewie, Nowym Worowie, Rzęśnicy, Starym Worowie, Stawnie i Warniłęgu.

W pierwszej połowie roku 2021 (podczas pandemii COVID-19) pracownicy świetlic pracowali w systemie pracy zdalnej, utrzymując kontakt oraz relacje z uczestnikami zajęć w świetlicach. Rozwijając umiejętności złocienieckich świetliczanek przygotowano animacje, publikując je na profilach Facebook oraz stronie Złocienieckiego Ośrodka Kultury, w zakładce świetlice wiejskie. W drugiej połowie roku nastąpił powrót do pracy w świetlicach, gdzie rozwinięty został warsztat animacji własnych. Zorganizowano warsztaty tkackie, dla Goleniowskiego Domu Kultury.

W ramach działalności ZOK i świetlic wiejskich zrealizowano projekt „Akcja integracja – efekt domina” oraz „Sieć na kulturę w regionie szczecińsko-pyrzyckim”. Opracowany został także nowy pomysł, pn. „Redaktorki”, gdzie regularnie przygotowywane i wysyłane były do redakcji zbiorcze relacje z działań, które prowadzone były w świetlicach. Organizatorzy pracy w świetlicach wiejskich przygotowali również szeroką ofertę warsztatów dla dzieci, młodzieży i dorosłych. Brali udział w warsztatach, szkoleniach i seminariach prowadzonych przez Narodowe Centrum Kultury w ramach projektów „Bardzo Młoda Kultura 2019 -2022” oraz „Konwersja cyfrowa Złocienieckiego Ośrodka Kultury”.

Kino „Mewa” ze względu na sytuację związaną z pandemią w 2021 r. pracowało z ograniczoną liczbą widzów na sali. Odbływały się stałe projekcje filmów polskich i zagranicznych, spotkania w ramach Złocienieckiego Koła Filmowego. Podczas wakacji wyświetlane były seanse dla młodych widzów w godzinach przedpołudniowych. Złocieniecka publiczność miała możliwość uczestniczenia w wydarzeniach retransmitowanych przez Metropolitan Opera w Nowym Jorku – Wielkie opery na dużym ekranie. We wrześniu 2021 r. kino rozpoczęło projekcje w cyklu kino seniora. Realizowany był również edukacyjny program dla dzieci i młodzieży „Kino Szkoła”.

W gminie Złocieniec w 2021 r. funkcjonowała jedna biblioteka będąca w strukturach Złocienieckiego Ośrodka Kultury. Księgozbiór na dzień 1 stycznia 2021 r. wynosił 34 285 woluminów, zaś na koniec roku – 34 679 woluminów (wpływy 1 684 sztuk, ubytki 1 290 sztuk). Biblioteka umożliwia wypożyczenia audiobooków, z czego skorzystało 122 mieszkańców. Placówka posiada dostęp do LEGIMI, mobilnej biblioteki. Na półkach LEGIMI znajduje się

75 tyś. tytułów. Czytelników aktywnie wypożyczających było 948 osób, w tym 252 osoby uczące się, 302 osób pracujących, 394 osoby pozostałe – np. małe dzieci, emeryci i renciści. Ogółem w 2021 r. bibliotekę odwiedziło 10 910 osób. W ciągu roku czytelnicy skorzystali łącznie z 19 354 woluminów.

Biblioteka zatrudniała 4 pracowników. W bibliotece użytkowano łącznie 21 laptopów i komputerów stacjonarnych z dostępem do szerokopasmowego Internetu oraz 8 tabletów. Dostępny był katalog on-line oraz możliwość zdalnego (internetowego) składania zamówień. W związku z obostrzeniami wynikającymi ze stanu pandemii książki były dowożone również czytelnikom do domu. W 2021 r. biblioteka podejmowała szereg działań kulturalno-oświatowych oraz zajęć edukacyjnych związanych z promocją czytelnictwa. Biblioteka prowadziła działania skierowane do różnych grup wiekowych: od przedszkolaków, poprzez uczniów szkół podstawowych i średnich, po osoby dorosłe. Przeprowadzono szkolenia biblioteczne użytkowników w bibliotece, z których skorzystało 255 osób. Ze 185 imprez stacjonarnych organizowanych przez bibliotekę dla użytkowników skorzystały 2 262 osoby. Biblioteka zorganizowała 10 imprez on-line, z których skorzystało 80 osób. Z zajęć edukacyjnych skorzystało 960 osób. Biblioteka współpracowała z przedszkolami, szkołami i placówkami terapeutycznymi proponując zajęcia czytelnicze, tematyczne, biblioterapeutyczne i profilaktyczne.

Szeroka i aktywna działalność Złocienieckiego Ośrodka Kultury przyczynia się do szerzenia działań aktywizacyjnych na terenie gminy. Dostępna oferta różnych zajęć dla dzieci, młodzieży i seniorów przyczynia się do promowania aktywności obywatelskiej. Jest doskonałą alternatywą spędzania czasu wolnego. Aktywna działalność świetlic wiejskich przeciwdziała wykluczeniu mieszkańców wsi. Funkcjonowanie kina, które realizuje projekcje dla dzieci czy seniorów umożliwia udział w kulturze, co pozytywnie wpływa na wizerunek gminy zaspokajającej potrzeby kulturalno-społeczne mieszkańców.

Organizacje pozarządowe i społeczeństwo obywatelskie

Gmina Złocieniec prowadzi mapę aktywności organizacji pozarządowych działających na terenie gminy na podstawie zarządzenia wewnętrznego Nr 13/2018 Burmistrza Złocienca z dnia 5 lipca 2018 r. w sprawie tworzenia i aktualizacji „Mapy aktywności organizacji pozarządowych w gminie Złocieniec” oraz kontaktowania i konsultowania się z organizacjami pozarządowymi w celu systematycznego dostarczania aktualnej informacji mieszkańcom, organizacjom i instytucjom zainteresowanym działalnością organizacji pozarządowych. W w/w. rejestrze widnieją tylko organizacje, które wyraziły wolę umieszczenia swoich danych w nim. Żadne przepisy prawa nie obligują NGO do podawania tych danych w gminie, wobec powyższego gmina dysponuje danymi ogólnodostępnymi z innych rejestrów np. Rejestru Starosty oraz KRS.

Na terenie gminy Złocieniec swoją działalność statutową w 2021 r. prowadziło łącznie 55 organizacji pozarządowych, w tym:

- 1) 13 klubów sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej,
- 2) 4 uczniowskie kluby sportowe,

- 3) 7 stowarzyszeń zwykłych,
- 4) 31 stowarzyszeń zarejestrowanych w Krajowym Rejestrze Sądowym, w tym 5 w stanie likwidacji.

W ewidencji Starosty Drawskiego zarejestrowanych było 24 organizacji pozarządowych prowadzących swoją działalność statutową na terenie gminy Złocieniec. W Krajowym Rejestrze Sądowym wpisanych było 31 organizacji pozarządowych, które swoją działalność prowadzą na terenie gminy.

W roku 2021 gmina Złocieniec zleciła na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie realizację dwóch zadań publicznych w zakresie kultury, dwóch zadań w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, jedno zadanie w zakresie działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych ukierunkowane na integrację społeczności oraz jedno zadanie w zakresie organizacji działań ratowniczych i ochrony mieszkańców, w trybie otwartych konkursów ofert na łączną kwotę w wysokości 83 000,00 zł.

Od roku 2011 zadania w zakresie sportu na terenie gminy Złocieniec realizowane są wyłącznie na podstawie uchwały Nr LXIII/432/2010 Rady Miejskiej w Złocińcu z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie warunków i trybu finansowania zadania własnego gminy Złocieniec w zakresie tworzenia warunków, w tym organizacyjnych, sprzyjania rozwojowi sportu. W 2021 r. na zadania w zakresie sportu w budżecie gminy Złocieniec wydzielona została kwota dotacji celowych w wysokości 295 900,00 zł.

W 2021 r. gmina Złocieniec zawarła 11 umów dotacji z 10 klubami sportowymi. Dofinansowanie z budżetu gminy Złocieniec wynosiło 90% kosztów całkowitych realizacji publicznych w zakresie sportu i kultury. Realizacja zadań klubów sportowych dotyczyła organizacji zajęć sportowych, szkolenia zawodników w różnych dyscyplinach sportu oraz udziału zawodników w zawodach, turniejach i regatach. W przedsięwzięciach zrealizowanych w 2021 r. przez organizacje pozarządowe uczestniczyły dzieci, młodzież z terenu gminy Złocieniec jak również osoby dorosłe.

W rocznym programie współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie na rok 2021 – przyjętym uchwałą Nr XXIX/217/2020 Rady Miejskiej w Złocińcu z dnia 26 listopada 2020 r. w sprawie rocznego programu współpracy gminy Złocieniec z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie w 2021 r., zostały ujęte zadania priorytetowe, które dotyczyły zadań z zakresu: ochrony zdrowia, kultury, bezpieczeństwa obywateli, pomocy społecznej, turystyki, ochrony zabytków, przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym, działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych. Na realizację 19 zadań publicznych

przez 18 organizacji pozarządowych w 2021 r. łącznie z budżetu gminy Złocieniec wydatkowano kwotę dotacji celowych w wysokości 378 900,00 zł.

Ponadto nieodpłatnie na podstawie umów użyczenia gmina Złocieniec udostępniła lokale użytkowe na prowadzenie działalności statutowej dla 9 organizacji pozarządowych, do których należały:

- 1) Stowarzyszenie „Semafor” w Złocieniu,
- 2) Stowarzyszenie Uniwersytet Trzeciego Wieku w Złocieniu,
- 3) Oddział Rejonowego Polskiego Związku Emerytów, Rencistów i Inwalidów w Złocieniu,
- 4) Stowarzyszenie Miłośników Kresów Wschodnich w Złocieniu,
- 5) Miejski Klub Sportowy „Olimp” w Złocieniu,
- 6) Polskie Stowarzyszenie Diabetyków koło w Złocieniu,
- 7) Stowarzyszenie Lokalna Grupa Działania „Partnerstwo Drawy z Liderem Wałęckim” w Złocieniu,
- 8) Klub Strzelecki „CEL” w Złocieniu,
- 9) Fundacja „Magia Serca”.

REALIZACJA BUDŻETU OBYWATELSKIEGO

Od 2015 r. w gminie Złocieniec realizowana jest idea budżetu obywatelskiego. W ramach złocienieckiego budżetu obywatelskiego na 2021 r., na zaplanowaną kwotę 150 tys. zł, zgłoszono 3 projekty, do których należały:

- „Modernizacja i doposażenie Stadionu Miejskiego”, z szacunkową wyceną 57 667,90 zł,
- „Zielono nad Drawą – relaks z przyrodą”, z szacunkową wyceną 150 000,00 zł,
- „Bezpieczne przejścia dla pieszych i piękny Złocieniec”, z szacunkową wyceną 145 082,72 zł.

Dwa projekty (poz. 2 i 3) zostały zakwalifikowane do poddania ich pod głosowanie mieszkańców gminy. W rezultacie oddano 893 głosy, tj. 14 oddanych „papierowo” i 879 oddanych elektronicznie, które zostały poddane dalszej ich weryfikacji pod względem kryteriów ważności. Projektem wybranym i zakwalifikowanym do realizacji w 2021 r. został projekt pn. „Bezpieczne przejścia dla pieszych i piękny Złocieniec”, z szacunkową wyceną kosztów realizacji 145 082,72 zł i terminem realizacji do 31.12.2021 r. Celem wybranego projektu była poprawa bezpieczeństwa w gminie oraz promocja gminy, w ramach którego zamontowano znaki aktywne D-6 na wybranych przejściach dla pieszych w Złocieniu (4 lokalizacje: ul. Czwartaków, ul. I Dywizji WP, ul. Okrzei, ul. 5-go Marca) i przy ul. Chopina w Nowym Worowie oraz podwyższono przejście dla pieszych przy ul. Połczyńskiej przy budynku ZOK oraz ustawiono przestrzenny napis oświetlany led „Złocieniec” z „ławeczką dla zakochanych” nad rzeką Drawą, przy stacji wodnej w Złocieniu.

Spółeczeństwo informacyjne

W dobie cyfryzacji informacja i komunikacja stanowią fundamentalne znaczenie. Wiele spraw urzędowych i administracyjnych możliwych jest do załatwienia drogą elektroniczną w kontekście ustawy z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnieniu dostępności dla osób ze szczególnymi potrzebami. Zarówno cyfryzacja, jak i sfera informacyjno-komunikacyjna są ważną kwestią życia społecznego.

Gmina Złocieniec posiada własną stronę internetową, działającą pod adresem <https://zlocieniec.pl/>. Znaleźć tam można wszelkie informacje dotyczące gminy, z podziałem na informacje dla biznesu, mieszkańców czy turystów. Gmina prowadzi również Biuletyn Informacji Publicznej (BIP) pod adresem <https://bip.zlocieniec.pl/>. Na stronach tych publikowane są informacje oraz bieżące komunikaty dla mieszkańców, inwestorów, osób zainteresowanych. Obydwa adresy są zgodne z ustawą z dnia 4 kwietnia 2019 r. o dostępności cyfrowej stron internetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych. Dużym ułatwieniem w poszukiwaniu informacji jest przejrzystość stron, logiczny układ, a także ułatwienia w postaci kontrastu, zmiany wielkości czcionki, widocznego fokusu. W obszarze strony internetowej i cyfryzacji urzędu wprowadzono szereg serwisów i aplikacji, które zostały scharakteryzowane poniżej. Dodatkowo gmina posiada aplikację mobilną !go Złocieniec, która zawiera najważniejsze informacje dot. funkcjonowania urzędu, dane teleadresowe złocienieckich instytucji oraz profil fb Złocieniec - miasto z klimatem

W zakładce „E-sesja” na stronie głównej gminy Złocieniec pod adresem <https://www.youtube.com/channel/UCM8ohlFBoRnvsTUZMrrpXFg/videos> udostępniane są nagrania video sesji Rady Miejskiej oraz inne wydarzenia z życia gminy.

Urząd Miejski w Złocieniu zapewnia komunikację z klientami poprzez pocztę e-mail. Dodatkowo mieszkańcy gminy mogą korzystać z **Elektronicznej Skrzynki Podawczej (ESP)** na platformie ePUAP (<https://epuap.gov.pl/wps/portal/strefa-klienta/katalog-spraw/profil-urzedu/vg91how23j>). ESP to dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania dokumentu elektronicznego do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnego systemu teleinformatycznego.

W gminie funkcjonuje również **System Informacji Przestrzennej (SIP)** pod adresem: <https://zlocieniec.e-mapa.net/>. Dostęp do SIP w gminie Złocieniec służy do pozyskiwania, przetwarzania i udostępniania danych zawierających informacje przestrzenne oraz towarzyszące im informacje opisowe o obiektach wyróżnionych w części przestrzeni objętej działaniem systemu. Podstawowym elementem Systemu Informacji Przestrzennej jest baza danych zawierająca informacje (przestrzenne i opisowe) o obiektach świata rzeczywistego reprezentowanych w systemie. Główną cechą systemów SIP jest możliwość prezentacji kartograficznej zawartych w nich danych.

Środki zewnętrzne pozyskiwane na rozwój gminy

Od wielu lat gmina Złocieniec pozyskuje środki zewnętrzne na rozwój społeczno-gospodarczy regionu. Zdecydowana większość realizowanych projektów dotyczy aspektów społecznych, poprawy warunków życia, modernizacji dróg czy rozbudowy infrastruktury sportowej

i rekreacyjnej. Aktywność samorządu przyczynia się do pozyskiwania środków unijnych i krajowych, bez których rozwój gminy byłby bardzo ograniczony. W poniższym zestawieniu ujęto najważniejsze realizacje współfinansowane ze środków zewnętrznych.

Tabela 8 Wykaz zrealizowanych projektów ze środków zewnętrznych w latach 2017-2021

Tytuł projektu	Wartość	Dofinansowanie
Opracowanie Programu Rewitalizacji dla Gminy Złocieniec – PO PT – 2017-2018	91 509,40	73 808,46
Zakup samochodu do prowadzenia patrolu ekologicznego dla Straży Miejskiej w Złocięcu – WFOŚiGW w Szczecinie - 2017	77 090,00	38 088,85
Wymiana podłogi sportowej w dwóch salach gimnastycznych w Szkole Podstawowej nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Złocięcu przy ul. I Dywizji Wojska Polskiego 4 - 2017	53 178,15	17 000,00
Budowa żłobka w Złocięcu w ramach Programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH plus” realizowanego w roku 2017 – moduł 1 - 2017	613 943,11	203 664,33
Żłobek w Złocięcu – szansa na zatrudnienie lub powrót do pracy dla mieszkańców gminy Złocieniec, opiekujących się dzieckiem w wieku do lat 3 – RPO WZ 2017-2019	1 423 740,97	1 350 237,00
Budowa nawierzchni drogowej w ul. Jana Pawła II i Kresowiaków w Złocięcu – Rządowy Program na rzecz Rozwoju oraz Konkurencyjności Regionów poprzez Wsparcie Lokalnej Infrastruktury Drogowej – 2018 - 2019	6 768 742,38	3 029 632,90
Przeciwdziałanie nadzwyczajnym zagrożeniom środowiska na terenie Gminy Złocieniec poprzez zakup i dostawę motopompy wraz z wyposażeniem na przyczepie dwuosiowej na potrzeby OSP w Złocięcu – WFOŚiGW w Szczecinie -2018	79 974,60	39 987,30
Poprawa efektywności energetycznej budynków szkół przy ul. I Dywizji Wojska Polskiego 4A oraz przy ul. Czwartaków 2 w Złocięcu poprzez wymianę oświetlenia wewnętrznego – WFOŚiGW w Szczecinie - 2018	527 424,00	263 712,00 – dotacja 263 712,00 – pożyczka
Budowa drogi gminnej w miejscowości Bobrowo nr G 582008, Funduszu Dróg Samorządowych - 2019	1 095 843,31	544 644,04
Dostawa i montaż platformy schodowej dla dwóch osób niepełnosprawnych wraz z organizacją dojazdu do pracy - PFRON - moduł I „Instytucje” programu „STABILNE ZATRUDNIENIE – osoby niepełnosprawne w administracji i służbie publicznej” - 2019	63 855,28	38 310,13
Budowa Otwartej Strefy Aktywności wariant rozszerzony – 1 obiekt, w następującym zakresie rzeczowym: Budowa Otwartej Strefy Aktywności w miejscowości Złocieniec. Program Rozwoju Małej Infrastruktury Sportowo – Rekreacyjnej o charakterze wielopokoleniowym – Otwarte Strefy Aktywności (OSA) Edycja 2019	108 615,88	50 000,00
„Remont świetlicy wiejskiej w Kosobudach - etap I”* zrealizowano także ze środków własnych II etap remontu Podziałanie 19.2 "Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność" Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 - 2019	549 221,29	186 706,35

„Wypożyczenie świetlicy wiejskiej w Kosobudach” Działanie „Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich” operacja typu „Inwestycje w obiekty pełniące funkcje kulturalne” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 - 2019	52 380,00	33 329,00
Opracowanie dokumentacji technicznej na przybudowę system grzewczego budynków lub ich części 5 świetlic wiejskich z terenu gminy Złocieniec Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie - 2019	30867,00	6 057,00
Przebudowa systemu grzewczego budynków lub ich części 5 świetlic wiejskich z terenu gminy Złocieniec – etap I świetlice w Starym Worowie i Lubieszewie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie - 2020	83 058,36	39 642,43
Rozbiórka istniejącej i budowa nowej kładki dla pieszych przez Rzekę Drawę w Złocińcu „Realizacja lokalnych strategii rozwoju kierowanych przez społeczność w ramach Priorytetu 4 „Zwiększenie zatrudnienia i spójności terytorialnej”, objętej Programem Operacyjnym: Rybactwo i Morze” (Europejski Fundusz Morski i Rybacki przy udziale budżetu państwa – 2020	444 824,95	166 153,00
Szlak kajakowy im. kardynała Karola Wojtyły w Złocińcu w ramach projektu „Papieski Szlak kajakowy Drawy i Korytnicy szansą na rozwój regionu” Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020 Oś Priorytetowa 4 Naturalne otoczenie człowieka, Działanie 4.9 Rozwój zasobów endogenicznych (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – EFRR) - 2020	3 085 216,18	2 564 380,27
Zdalna Szkoła – wsparcie Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej w systemie kształcenia zdalnego Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1. 1: „Wyliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego – EFRR - 2020	68 936,34	68 936,34
zdalna Szkoła + w ramach Ogólnopolskiej Sieci Edukacyjnej Program Operacyjny Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej nr I „Powszechny dostęp do szybkiego Internetu” działania 1. 1: „Wyliminowanie terytorialnych różnic w możliwości dostępu do szerokopasmowego internetu o wysokich przepustowościach” – 2020	94 996,80	94 996,80
Złocieniec - historia, ciekawostki, legendy - promocja dziedzictwa historycznego poprzez realizację działań promocyjnych „Wsparcie na wdrażanie operacji w ramach strategii rozwoju lokalnego kierowanego przez społeczność” Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020 (Europejski Fundusz Rolny na Rzecz Obszarów Wiejskich – EFRROW – 2020	50 677,10	32 239,00
Remont sali gimnastycznej w Szkole Podstawowej Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego w Złocińcu w budynku przy ulicy Chopina 10 Budżet Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego - 2020	51 919,79	19 000,00
Usuwanie barier architektonicznych - zakup i montaż platformy schodowej wewnątrz budynku Szkoły Podstawowej Nr 1 im. Janusza Kusocińskiego PFRON - 2020	56 192,40	30 905,82
Pomorze Zachodnie – Bezpieczna Edukacja Działanie 7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością oraz przedsięwzięć związanych z walką i zapobieganiem COVID-19 Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego	165 858,74	165 858,74

2014 – 2020 (Europejski Fundusz Społeczny – EFS i budżet państwa) - 2020		
Rządowy Fundusz Inwestycji Lokalnych. Fundusz Przeciwdziałania COVID-19 dla gmin i powiatów - 2020		772 689,00
Przebudowa systemu grzewczego budynków lub ich części 5 świetlic wiejskich z terenu gminy Złocieniec – etap II - świetlica w Cieszynie Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie - 2021	57 300,80	28 292,76
Przebudowa drogi gminnej nr 582009Z w miejscowości Rzęsnica, gmina Złocieniec Rządowy Fundusz Rozwoju Dróg - 2021	450 457,79	216 331,27
Poprawa efektywności energetycznej placówek oświatowych w gminie Złocieniec poprzez wymianę oświetlenia starego typu na oświetlenie typu LED, na podstawie umowy dotacji nr 2021D3643K z dnia 28 października 2021r. oraz na podstawie umowy pożyczki nr 2021P3623K z dnia 28 października 2021r. Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie - 2021	302 160,98	302 160,98 – 50% - dotacja, 50% pożyczka
Remont boiska na Osiedlu Czaplineckim w Złocińcu Budżet Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego - 2021	60 639,00	20 000,00
Pomorze Zachodnie – WSPARCIE PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNE, Nr RPZP.07.07.00-32-N030/21 Działanie 7.7 Wdrożenie programów wczesnego wykrywania wad rozwojowych i rehabilitacji dzieci z niepełnosprawnościami oraz zagrożonych niepełnosprawnością oraz przedsięwzięć związanych z walką i zapobieganiem COVID-19, Regionalny Program Operacyjny Województwa Zachodniopomorskiego 2014 – 2020, typ projektu 2f grantowego dla jednostek samorządu terytorialnego i ich jednostek organizacyjnych na finansowanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów – z uwagi na zwiększone zapotrzebowanie w tym zakresie wynikające z pandemii COVID-19 – 2021-2022	118 981,00	112 437,04

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Złocińcu

Dodatkowo w roku 2021 gmina Złocieniec złożyła następujące wnioski o dofinansowanie:

1. „Budowa nowej drogi-ul. Warszawska i Pyrzycka dz. 30/13 i 30/17 oraz przebudowa ul. Brzozowej dz. Nr 17 obręb 0014 w Złocińcu wraz z budową kanalizacji deszczowej” - wniosek złożony w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Uzyskano promesę wstępną na kwotę 5 382 478,86 zł, dla inwestycji o przewidywanej wartości 5 665 767,22 zł.
2. „Innowacyjny sposób odbioru i segregacji odpadów” - wniosek o wsparcie dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej w ramach dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych. Planowana wartość inwestycji – 922 254,00 zł, dofinansowanie - 830 028,60 zł. Wniosek uzyskał dofinansowanie.
3. Konkurs Grantowy Cyfrowa Gmina – wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym „Granty PPGR” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 Osi Priorytetowej V Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na

zagrożenia REACT-EU działania 5.1 Rozwój cyfrowy JST oraz wzmocnienie cyfrowej odporności na zagrożenia dotycząca realizacji projektu grantowego „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym – Granty PPGR” na kwotę 501 150,00 zł. Wniosek uzyskał dofinansowanie.

4. „Montaż ozdobno – rekreacyjnych elementów małej architektury oraz wykonanie nasadzeń drzew i krzewów wzdłuż ciągu pieszo – rowerowego nad rzeką Drawą w Złocińcu” ze środków PROW 2014-2020 (EFRROW). Wartość projektu 129 596,05 zł, dofinansowanie 75 250 zł. Wniosek uzyskał dofinansowanie.

5. „Przebudowa pomostu na jeziorze Siecino w miejscowości Cieszyno” ze środków PROW 2014-2020 (EFRROW), wniosek na kwotę 215 588,27 zł, dofinansowanie 89 935,00 zł. Wniosek jest w trakcie procedury.

6. „Budowa kanalizacji deszczowej z odtworzeniem nawierzchni ulic i chodników w centrum miasta Złocieniec oraz ulicy Podmiejskiej w Złocińcu” - wniosek złożony w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Przewidywana wartość inwestycji - 4 385 166,55 zł, przewidywane dofinansowanie – 3 727 391,57 zł. Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

7. „Budowa i modernizacja sieci wodno-kanalizacyjnej w Gminie Złocieniec, modernizacja stacji uzdatniania wody oraz remontami tłoczni i przepompowni” - wniosek złożony w ramach Rządowego Funduszu Polski Ład: Program Inwestycji Strategicznych. Przewidywana wartość inwestycji – 15 475 750,00 zł, przewidywane dofinansowanie – 14 701 962,50 zł. Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

8. „Przebudowa świetlic wiejskich w miejscowościach Bolegorzyn i Darskowo” – wniosek o wsparcie dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej w ramach dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych na kwotę 1 000 000,00 zł. Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

9. „Poprawa stanu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej w gminie Złocieniec na terenie miejscowości: Bobrowo, Bolegorzyn, Cieszyno, Darskowo, Lubieszewo i Stare Worowo” - wniosek o wsparcie dla gmin z przeznaczeniem na inwestycje i zakupy inwestycyjne realizowane w miejscowościach, w których funkcjonowały zlikwidowane państwowe przedsiębiorstwa gospodarki rolnej w ramach dofinansowania ze środków Rządowego Funduszu Inwestycji Lokalnych, na kwotę 2 990 000,00 zł. Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

10. „Budowa nowej drogi – ulicy Wiosennej i Truskawkowej w m. Złocieniec wraz z kanalizacją deszczową” w ramach Rządowego Funduszu Rozwoju Dróg na rok 2022. Planowana wartość inwestycji – 595 456,30 zł. Wniosek nie uzyskał dofinansowania.

Ponadto cyklicznie gmina realizuje Granty Sołeckie w ramach konkursu ogłaszanego przez Marszałka Województwa Zachodniopomorskiego i innych mniejszych konkursów i naborów, które przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego gminy Złocieniec.

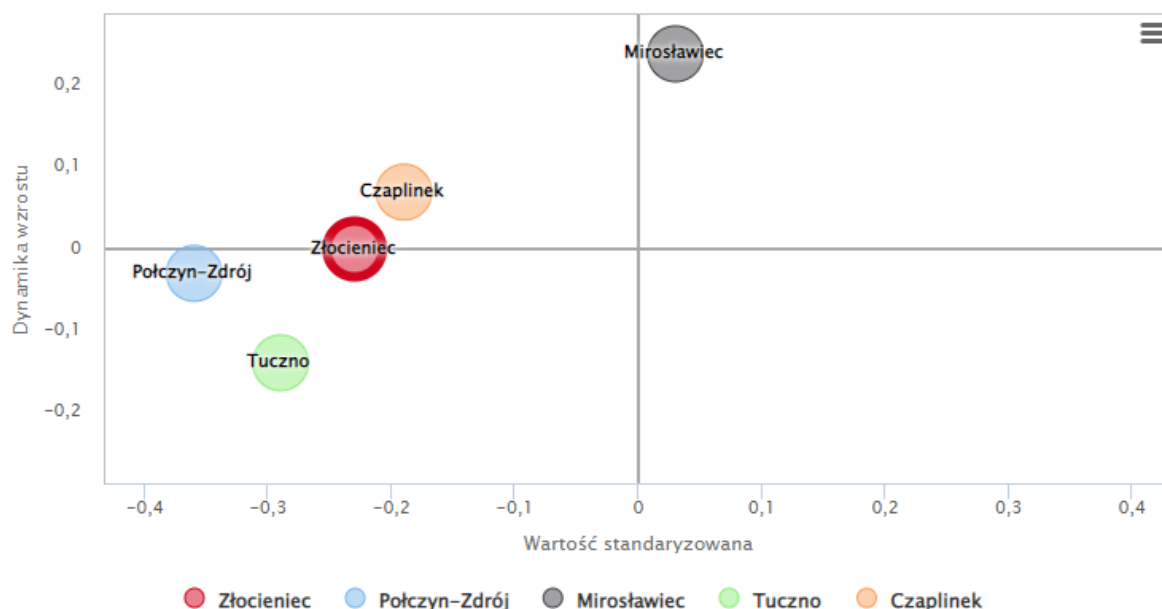
Podsumowanie uwarunkowań społecznych

Gmina Złocieniec pod względem społecznym rozwija się bardzo prężnie. Zaspokajane są podstawowe potrzeby mieszkańców w dostępie do kultury, sportu, edukacji, ochrony zdrowia. Gmina dąży do zaspokojenia potrzeb bezpieczeństwa i aktywnie współpracuje z organizacjami społecznymi. Charakteryzując rozwój gminy pod względem wymiaru społecznego dokonano analizy porównawczej gminy z innymi gminami w podregionie Szczecinecko-Pyrzyckim.

Wskaźnik rozwoju społecznego został opracowany na podstawie danych pochodzących z różnych obszarów strefy społecznej, do których należą: dostępność i jakość usług oraz infrastruktury, dostępność i jakość zasobów mieszkaniowych, zasoby instytucjonalne, integracja i kapitał społeczny gminy, poziom bezpieczeństwa oraz sytuacja demograficzna. Obejmuje kluczowe aspekty sfery społecznej, dlatego można przyjąć go za miarodajny.

Analizując dynamikę wzrostu pod względem społecznym gmina Złocieniec na tle wybranych gmin z województwa zachodniopomorskiego osiąga średnią wartość tego wskaźnika, co oznacza, że w ostatnich latach wartość wskaźnika rozwoju społecznego utrzymywała się na podobnym poziomie. W stosunku do gminy Połczyn-Zdrój czy gminy Tuczno gmina Złocieniec przoduje w rozwoju społecznym, jednakże widoczny wzrost rozwoju społecznego ma miejsce w gminie Mirosławiec

Wykres 16 Wymiar społeczny – porównanie gminy Złocieniec z innymi gminami w podregionie Szczecinecko-Pyrzyckim

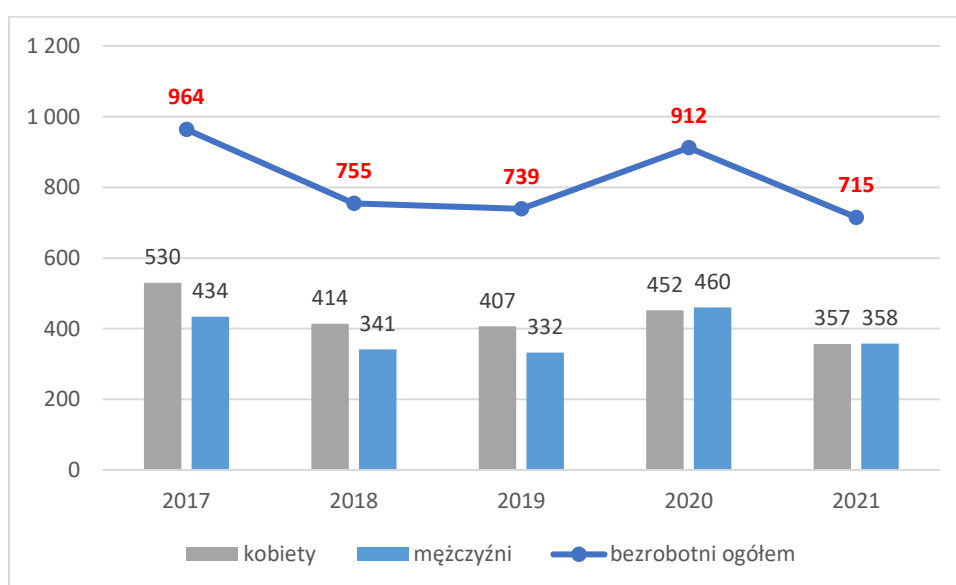
Źródło: <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=FXtoKnm9O&jst=Z%C5%82ocieniec> (dostęp: 8.08.2022 r.)

VI. Diagnoza stanu gospodarczego

Rynek pracy

Na koniec grudnia 2021 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy w Drawsku Pomorskim zarejestrowanych było 715 osób bezrobotnych z terenu gminy Złocieniec, w tym 357 kobiet i 358 mężczyzn. Zjawisko pandemii COVID-19 spowodowało wzrost ogólnego poziomu bezrobocia w całym kraju, co również można zaobserwować w gminie Złocieniec, gdzie w roku 2020 w stosunku do 2019 r. liczba bezrobotnych drastycznie wzrosła (o 173 osoby). W roku kolejnym spadła liczba osób bezrobotnych, przyjmując wskaźnik niższy niż przed okresem pandemii COVID-19, co jest wynikiem satysfakcjonującym, gdyż świadczy o dobrej koniunkturze gospodarczej w regionie. Popyt na pracowników przełożył się na spadek ogólnego poziomu bezrobocia na terenie gminy Złocieniec.

Wykres 17 Liczba osób bezrobotnych w gminie Złocieniec w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W analizowanym okresie lat 2017-2021 obserwuje się ogólny spadek bezrobocia w gminie. Zachwiana sytuacja wzrostem liczby osób bezrobotnych miała miejsce w roku 2020, kiedy to ze względu na pandemię wiele branż gospodarczych przeżywało kryzys i wielu pracowników straciło zatrudnienie. Jednakże sytuacja ustabilizowała się w 2021 r., w momencie otwarcia się branż usługowych i innych. W gminie Złocieniec, po okresie pandemii, najwięcej osób bezrobotnych stanowią osoby długotrwale bezrobotne, których liczba nie spadła tak, jak w przypadku innych grup osób bezrobotnych znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Do grup tych zalicza się bezrobotne kobiety, osoby młode do 30. roku życia oraz osoby po 50. roku życia i długotrwale bezrobotnych. W tej ostatniej grupie w 2021 r. odnotowano 443 osoby bezrobotne. Osoby długotrwale bezrobotne często posiadają nieodpowiednie lub zdezaktualizowane kwalifikacje zawodowe, mają trudności ze znalezieniem pracy, co przyczynia się do pogorszenia ich jakości życia, zniechęcenia, strachu, braku aktywności zawodowej, a co za tym idzie do wykluczenia społecznego. Często również zasilają tzw. „szarą strefę” albo przyjmują status bezrobotnego, w wyniku czego działania aktywizacyjne

skierowane do osób długotrwale bezrobotnych są nieefektywne i mało skuteczne. Praca z tą grupą osób należy do najtrudniejszych, gdyż często dobrowolnie nie chcą one współpracować. Odpowiednie wsparcie i doradztwo w zakresie ukazywania korzyści płynących z zatrudnienia powinny wpływać z różnych instytucji i organizacji, nie tylko tych oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy.

Sytuacja w pozostałych grupach osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy przedstawia się korzystniej. W analizowanym okresie lat 2017-2021 odnotowano spadek liczby bezrobotnych osób do 30. roku życia o 45, a wśród osób po 50. roku życia o 92 osoby. Oznacza to, że bezrobotnym osobom po 50. roku życia łatwiej jest znaleźć zatrudnienie niż młodym osobom. Rynek pracy powinien być kontrolowany i monitorowany pod względem ofert pracy dla młodych, aby przeciwdziałać ich bezaktywności zawodowej czy migracjom młodych w celach zarobkowych.

Tabela 9 Liczba bezrobotnych w poszczególnych grupach osób znajdujących się w szczególnej sytuacji na rynku pracy w latach 2017-2021

ROK	Bezrobotni		Bezrobotni do 30 roku życia	Bezrobotni powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
	Ogółem	Kobiety	Ogółem	Ogółem	Ogółem
2017	964	630	212	304	562
2018	755	414	182	239	431
2019	739	407	169	236	368
2020	912	452	239	255	496
2021	715	357	167	212	443

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Liczba osób bezrobotnych w gminie Złocieniec spada, jednakże jest to proces znacznie wolniejszy niż w pozostałych gminach z powiatu drawskiego. Dokonując porównania wskaźnika udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym okazuje się, że w gminie Złocieniec wskaźnik ten na przestrzeni lat 2017-2021 obniżył się w najmniejszym stopniu (zaraz po gminie Czaplinek). Największy spadek liczby bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym odnotowano w gminie Wierzchowo, a najmniejszy w gminie Czaplinek.

Tabela 10 Porównanie udziału bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w gminach w powiecie drawskim w latach 2017-2020 [%]

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Drawsko Pomorskie	8,4	5,4	5,3	6,1	5,2	-3,2
Czaplinek	8,1	7,2	7,6	8,7	6,8	-1,3
Kalisz Pomorski	10,4	7,8	6,7	7,8	7,4	-3
Wierzchowo	11,0	8,3	7,7	8,5	7,5	-3,5
Złocieniec	10,1	8,0	7,4	9,3	7,4	-2,7

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Analizując sytuację na rynku pracy w powiecie drawskim zwrócono uwagę na zawody deficytowe w 2022 r. Według barometru zawodów powiat drawski charakteryzuje się równowagą między popytem a podażą na pracowników, co oznacza, że liczba ofert pracy jest zbliżona do liczby osób zdolnych i chętnych do podjęcia zatrudnienia w danym zawodzie⁴. W 2022 r. do zawodów bardzo deficytowych należą pielęgniarki i położne. Z kolei deficyt poszukujących pracy dotyczy zawodów wskazanych poniżej.

Schemat 2 Deficyt poszukujących pracy w powiecie drawskim w 2022 r.

Deficyt poszukujących pracy

Archiwiści i muzealnicy	Kierownicy budowy	Pracownicy robót wykończeniowych w budownictwie
Betoniarze i zbrojarze ❶	Krawcy i pracownicy produkcji odzieży ❶	Pracownicy służb mundurowych
Cieśle i stolarze budowlani	Kucharze ❶	Pracownicy socjalni ❶
Dekarze i blacharze budowlani	Lekarze ❶	Przetwórcy mięsa i ryb ❶
Diagności samochodowi	Monterzy instalacji budowlanych	Psycholodzy i psychoterapeuci ❶
Elektrycy, elektromechanicy i elektrycy ❶	Nauczyciele języków obcych i lektorzy ❶	Ratownicy medyczni ❶
Farmaceuci	Nauczyciele praktycznej nauki zawodu ❶	Recepcjoniści i rejestratorzy
Fizjoterapeuci i masażyści ❶	Nauczyciele przedmiotów ogólnokształcących ❶	Robotnicy leśni ❶
Geodeci i kartografowie	Nauczyciele przedmiotów zawodowych ❶	Samodzielni księgowi ❶
Graficy komputerowi ❶	Nauczyciele przedszkoli	Szefowie kuchni
Inspektorzy nadzoru budowlanego	Obuwnicy	Ślusarze ❶
Inżynierowie budownictwa ❶	Operatorzy obrabiarek skrawających ❶	Technicy budownictwa
Kierowcy autobusów ❶	Opiekunki dziecięce	
Kierowcy samochodów ciężarowych i ciągników siodłowych	Pracownicy ds. budownictwa drogowego i kolejowego	

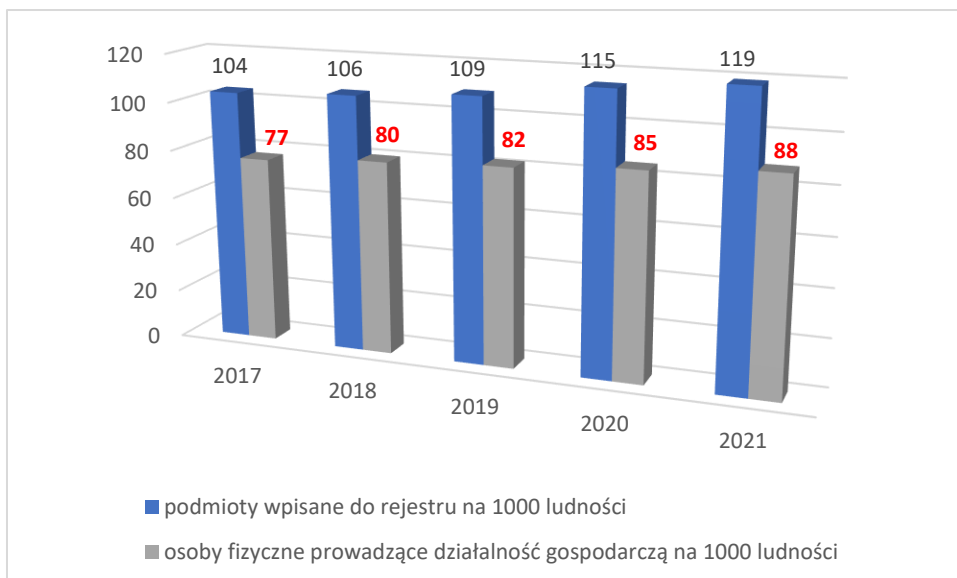
Źródło: <https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-na-plakatach>, (dostęp: 10.08.2022 r.)

Przedsiębiorczość

Gmina Złocieniec charakteryzuje się wzrastającym wskaźnikiem przedsiębiorczości. W 2021 r. w rejestrze REGON na 1000 ludności w gminie zarejestrowanych było 119 podmiotów gospodarki narodowej, z czego 88 stanowiły osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą. W analizowanym okresie wzrosła liczba podmiotów gospodarczych o 15 na 1000 ludności, w tym odnotowano wzrost o 11 osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.

Wykres 18 Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze REGON na 1000 ludności w gminie Złocieniec w latach 2017-2021

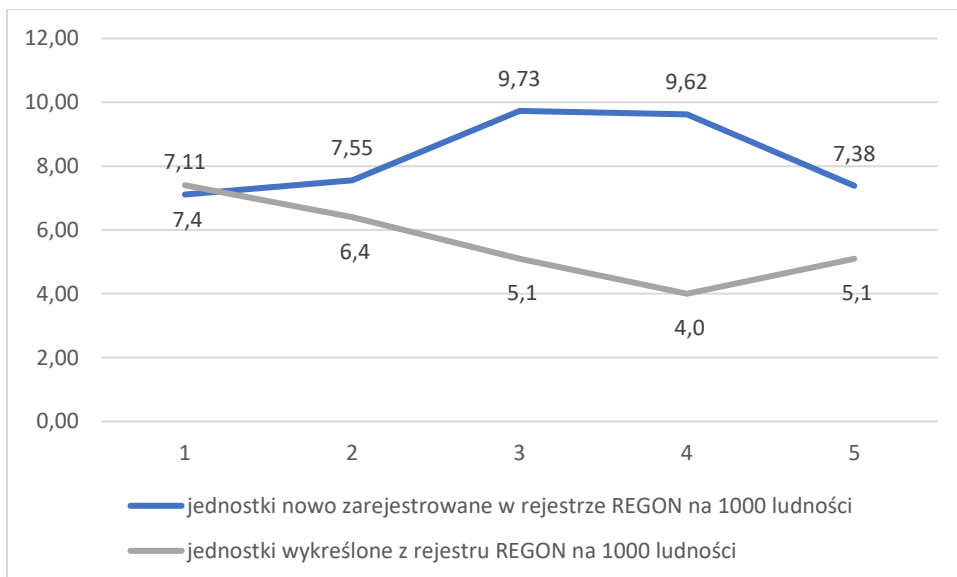
⁴<https://barometrzwodow.pl/modul/prognozy-na-mapach>, (dostęp: 10.08.2022 r.)

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

W 2021 r. w rejestrze REGON na 1000 ludności zarejestrowano 7,38 nowych podmiotów, a 5,1 wyrejestrowano. Warto zauważyć, że od roku 2017 w gminie Złocieniec więcej podmiotów powstaje niż jest wykreślanych z rejestru, co świadczy o dobrze rozwijającej się przedsiębiorczości na terenie gminy. Nawet trudny okres czasu pandemii COVID-19 nie wpłynął znacząco na sytuację podmiotów gospodarczych. Mniej z nich zostało zlikwidowanych, niż miało to miejsce w latach wcześniejszych.

Wykres 19 Liczba podmiotów zarejestrowanych i wykreślonych z rejestru REGON na 1000 ludności w latach 2017-2021

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Według danych z rejestru REGON wśród podmiotów posiadających osobowość prawną w gminie Złocieniec najwięcej (115) jest stanowiących spółki cywilne. Analizując rejestr pod kątem liczby zatrudnionych pracowników można stwierdzić, że najwięcej (1 809) jest mikro-przedsiębiorstw, zatrudniających 0-9 pracowników. 57 podmiotów jako rodzaj działalności deklarowało rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo, jako przemysł i budownictwo swój

rodzaj działalności deklarowało 506 podmiotów, a 1304 podmiotów w rejestrze zakwalifikowana jest jako pozostała działalność. Wśród osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą w gminie Złocieniec najczęściej deklarowanymi rodzajami przeważającej działalności są handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych oraz budownictwo.

Największym pracodawcą na terenie gminy jest Zespół Placówek Edukacyjno-Terapeutycznych w Złocieniu, który zatrudnia 170 osób oraz firma Teamdress Drawa Sp. z o.o., w której zatrudnienie znajduje 131 pracowników. Wykaz największych pracodawców w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 11 Wykaz największych pracodawców w gminie Złocieniec

Lp.	Nazwa Pracodawcy	Liczba pracowników
1	An Agency Anita Nielsen Złocieniec	46
2	Flow Technics Sp. z o. o.	46
3	HEKTOR Sp. z o.o	40
4	LINQ EUROPE Sp. z o. o.	39
5	Prywatny Ośrodek Maszynowy Guzmet SC. Jerzy Guzowski, Magdalena Guzowska Złocieniec	27
6	Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej Złocieniec Sp. o.o.	49
7	Przedsiębiorstwo Produkcyjno- Usługowo -Handlowe "MARGIP" Józef Błażejewicz	19
8	Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Szpital Specjalistyczny MSWiA w Złocieniu	123
9	STM Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Złocieniu	91
10	TEAMDRESS DRAWA SPÓŁKA Z O.O	131
11	Togo Sp. z o.o.	27
12	WEBB - BLACHY S.C. Paweł Religa-Rogowski, Urszula Religa - Rogowska	10
13	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w Złocieniu	45
14	Zespół Placówek Edukacyjno - Terapeutycznych Złocieniec	170

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Złocieniu

Dokonując porównania liczby podmiotów zarejestrowanych w rejestrze regon na 10 tys. ludności w gminie Złocieniec z innymi gminami w powiecie drawskim okazuje się, że w gminie Złocieniec w analizowanych latach 2017-2021 przybyło najwięcej podmiotów. Sfera gospodarcza gminy rozwija się stosunkowo szybciej niż w pozostałych gminach w powiecie, na co wskazuje liczba rejestrowanych działalności w rejestrze REGON.

Tabela 12 Porównanie liczby podmiotów gospodarczych wpisanych do rejestru REGON na 10 tys. ludności w gminach w powiecie drawskim w latach 2017-2020

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Drawsko Pomorskie	1 134	1 131	1 172	1 204	1 240	+106
Czaplinek	1 015	1 016	1 044	1 057	1 091	+76

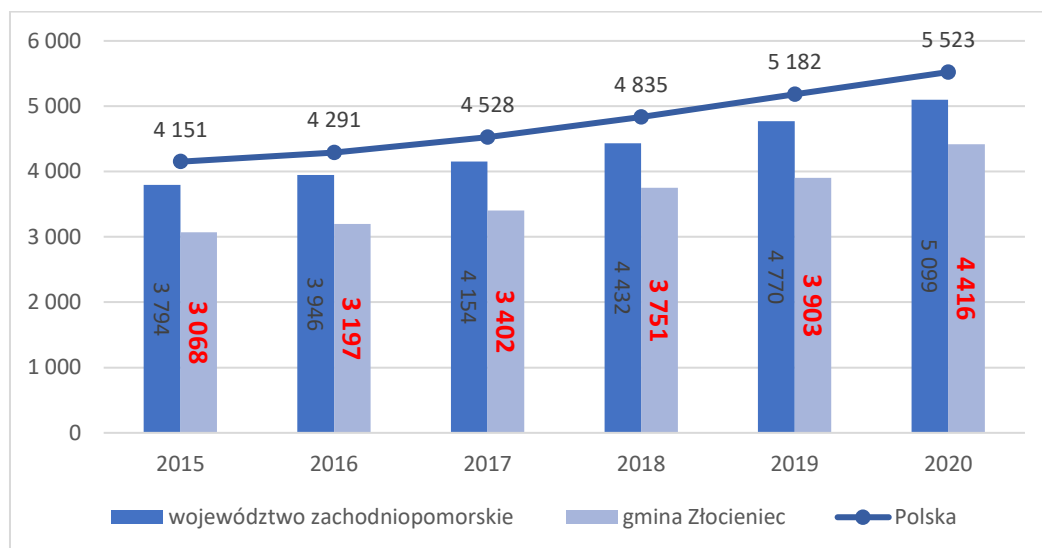
Kalisz Pomorski	976	992	1 000	1 038	1 075	+99
Wierzchowo	754	783	856	873	898	+144
Złocieniec	1 040	1 060	1 087	1 152	1 191	+151

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

ŚREDNIE WYNAGRODZENIE ZA PRACĘ

Wraz z rozwojem przedsiębiorczości w gminie Złocieniec odnotowuje się wzrost konkurencyjności regionalnej i wyższy poziom średniego wynagrodzenia otrzymywanego za pracę. Wzrost wynagrodzeń wynika również z wyższego poziomu ogólnopolskiego minimalnego wynagrodzenia brutto. Z danych GUS wynika, że w 2020 r. odnotowano średnie wynagrodzenie brutto w gminie na poziomie 4 416 zł, co odpowiadało 80% przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w Polsce. Jednakże należy podkreślić, że od 2015 r. wzrosła wartość otrzymywanego średniego wynagrodzenia brutto w gminie o 1 348 zł/m-c.

Wykres 20 Średnie wynagrodzenie brutto w gminie Złocieniec w latach 2015-2020

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Pomimo wzrastającej przedsiębiorczości regionalnej w gminie samorząd lokalny jako przedstawiciel administracji rządowej, powinien pomóc w zakładaniu działalności gospodarczej i rozwijaniu przedsiębiorczości mieszkańców oraz uczestniczyć w aktywizacji do podejmowania pracy zawodowej. Aby dysponować adekwatnymi przesłankami do zakładania własnej działalności dla mieszkańców należy zwrócić uwagę na gospodarcze

i naturalne potencjały gminy, do których należą głównie liczne zabytki oraz walory przyrodnicze takie jak: piękno krajobrazowe obszaru, rezerwat przyrody, duża lesistość oraz bogactwo jezior, co jest doskonałą bazą do rozwoju turystyki i agroturystyki. Bliskość z bardziej uprzemysłowionymi, większymi ośrodkami daje także nadzieję rozwoju innych branż gospodarki narodowej.

ZINTEGROWANY SYSTEM KWALIFIKACJI

System edukacji lokalnej ma istotny wpływ na rozwój przedsiębiorczości w gminie. Edukacja stanowi kluczowy obszar rozwoju potencjału społecznego i gospodarczego, dlatego niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do rozwijania systemu edukacji, w szczególności poprzez rozwój kwalifikacji rynkowych, które są najbardziej potrzebne na lokalnym rynku pracy. Tworzenie partnerstw instytucji zaangażowanych w rozwój rynku pracy z pracodawcami oraz zaoferowanie całozyciowego poradnictwa zawodowego sprzyjać może zmniejszeniu luki kompetencyjnej na lokalnym rynku pracy, przyczyniając się do rozwoju gminy, stąd ważne jest podjęcie działań rozwojowych poprzez wykorzystanie istniejących narzędzi łączących edukację z rynkiem pracy.

Istotne znaczenie dla realizacji tych zamierzeń ma włączenie w ramy systemu szkolnictwa oraz kształcenia ustawicznego m.in. takich rozwiązań, jakie oferuje Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK). Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji porządkuje system kwalifikacji w Polsce oraz stwarza podmiotom rynkowym możliwość elastycznego reagowania na zmieniające się zapotrzebowanie na kwalifikacje w gospodarce. Kwalifikacje rynkowe tworzone są w odpowiedzi na potrzeby rynku i określają wymogi w obszarze wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych do pracy na danym stanowisku, w kontekście specyfiki lokalnego rynku pracy.

System szkolnictwa w powiecie drawskim oraz w gminie Złocieniec powinien być dostosowany do potrzeb lokalnego rynku pracy, ale również dawać mieszkańcom możliwość rozwoju i stworzyć im dobre perspektywy zawodowe. Samo zdobycie wykształcenia nie gwarantuje późniejszego sukcesu. Ważne jest przywracanie osób wykluczonych na rynku pracy poprzez danie im szansy na zdobycie aktualnie pożądaných kwalifikacji. Gminny system edukacji ogranicza się do edukacji wczesnoszkolnej, gdzie już na etapie przedszkola czy szkoły podstawowej należy uwrażliwiać młodego człowieka na zapotrzebowanie rynku pracy w kontekście realizacji tematyki edukacyjnej związanej zawodami przyszłości czy doradztwem zawodowym.

Ład przestrzenny

W gminie Złocieniec obowiązuje studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec przyjęte uchwałą Nr XLVI/348/2002 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 13 września 2002 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec i zmienione uchwałą Nr XXVII/180/2008 Rady Miejskiej w Złocięcu z dnia 25 września 2008 r. w sprawie zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Złocieniec.

W studium wskazane zostały działania mające wpływ na rozwój gminy Złocieniec, do których w szczególności należy zaliczyć:

- wyznaczenie obszarów rozwojowych dla funkcji zabudowy mieszkaniowej;
- wyznaczenie obszarów dla rozwoju funkcji produkcyjnych, baz, składów i magazynów, które stwarzają możliwość lokalizacji firm i zakładów tworzących nowe miejsca pracy i przyczyniających się do rozwoju gospodarczego gminy;
- wyznaczenie obszarów dla rozwoju funkcji wypoczynkowej, sportu i rekreacji.

Ostatnia ocena aktualności studium miała miejsce w 2006 r. Planowane było przeprowadzenie takiej oceny w 2018 r. (łącznie z oceną aktualności miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego), jednak plany te zostały przesunięte w czasie z uwagi na przyjęcie ustawy z dnia 5 lipca 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach dotyczących gminy Ostrowice w województwie zachodniopomorskim (Dz. U. z 2018 r. poz. 1432) oraz Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 sierpnia 2018 r. w sprawie zniesienia gminy Ostrowice oraz ustalenia granic gminy Drawsko Pomorskie i gminy Złocieniec (Dz. U. z 2018 r. poz. 1527). Zgodnie z przepisami wynikającymi z ww. ustawy i rozporządzenia od 1 stycznia 2019 r. do dotychczasowego terenu gminy Złocieniec została włączona część obrębów ewidencyjnych znoszonej gminy Ostrowice. Co istotne z dniem 1 stycznia 2019 r. wygasło studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego obowiązujące na terenach przejmowanych od znoszonej gminy Ostrowice. Gmina Złocieniec zmuszona jest zatem do zmiany obecnie obowiązującego studium, w szczególności poprzez rozszerzenie jego ustaleń na tereny przejęte od gminy Ostrowice, nawet bez przeprowadzenia wcześniejszej oceny aktualności. Na chwilę obecną trwa proces zmiany studium.

W latach 2017-2018 miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego objęte było 21,8% terenu gminy, zaś w latach 2019-2021 odsetek ten wynosił już 37,9%. Zwiększenie powierzchni gminy z obowiązującymi miejscowymi planami zagospodarowania przestrzennego w latach 2019-2021 spowodowane było przejęciem z dniem 1 stycznia 2019 r. części terenów zniesionej gminy Ostrowice, które w znacznej części objęte były ustaleniami planów miejscowych. Plany te zachowały jednak swą ważność jedynie przez okres 3 lat, czyli wygasły z dniem 1 stycznia 2022 r.

Na terenie gminy Złocieniec na dzień 31 grudnia 2021 roku obowiązywało 37 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (w tym 13 sporządzonych na podstawie ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym).

Mienie komunalne

Mieszkaniowy zasób gminy Złocieniec wg stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. składał się z 732 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 33 061,54 m² (w tym lokale przejęte od gminy Ostrowice niebędące w administracji Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Złocińcu), w tym:

- 157 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 5 642,39 m² w 32 budynkach stanowiących wyłączną własność gminy,

- 528 lokali mieszkalnych stanowiących własność gminy o łącznej powierzchni użytkowej 25 127,69 m² w budynkach wspólnot mieszkaniowych,
- 46 lokali mieszkalnych o łącznej powierzchni użytkowej 2 254,13 m² należących do Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w Złocieniu, w której 100% kapitału posiada gmina Złocieniec,
- 1 lokal mieszkalny o powierzchni 37,33 m², w stosunku do którego gminie przysługuje spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu.

Ponadto gmina Złocieniec w celu zaspakajania potrzeb mieszkaniowych mieszkańców wynajmuje 4 lokale mieszkalne od Spółdzielni Mieszkaniowej „Postęp” w Złocieniu o powierzchni 213,36 m², 21 lokali mieszkalnych od Agencji Mienia Wojskowego o łącznej powierzchni 965,87 m², a także 13 lokali mieszkalnych od prywatnego przedsiębiorcy o powierzchni 681,55 m².

W zasobie mienia komunalnego znajdowały się także 92 lokale socjalne. W posiadaniu gminy były także:

- komórki i garaże o łącznej powierzchni 1 051 m² (w tym część administrowana przez Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Złocieniu – 90,53 m²),
- lokale użytkowe o łącznej powierzchni 1 139,79 m² (w tym przejęte od gminy Ostrowice).

Tabela 13 Mienie komunalne gminy Złocieniec [stan na dzień 31.12.2021 r.]

Lp.	Grunty wg sposobu użytkowania	Powierzchnia w ha (w zaokrągleniu do pełnych ha)
1	Działki pod drogami i ulicami	292
2	Działki w wieczystym użytkowaniu	35
3	Działki pod terenami rekreacyjno-wypoczynkowymi	61
4	Działki pod cmentarzem komunalnym	7
5	Grunty orne, sady, łąki, pastwiska, rowy	205
6	Lasy oraz grunty zakrzaczone i zadrzewione	86
7	Tereny mieszkaniowe i inne tereny zabudowane	33
8	Zurbanizowane tereny niezabudowane	12
9	Tereny przemysłowe	3
10	Pozostałe grunty	49
ogółem		783

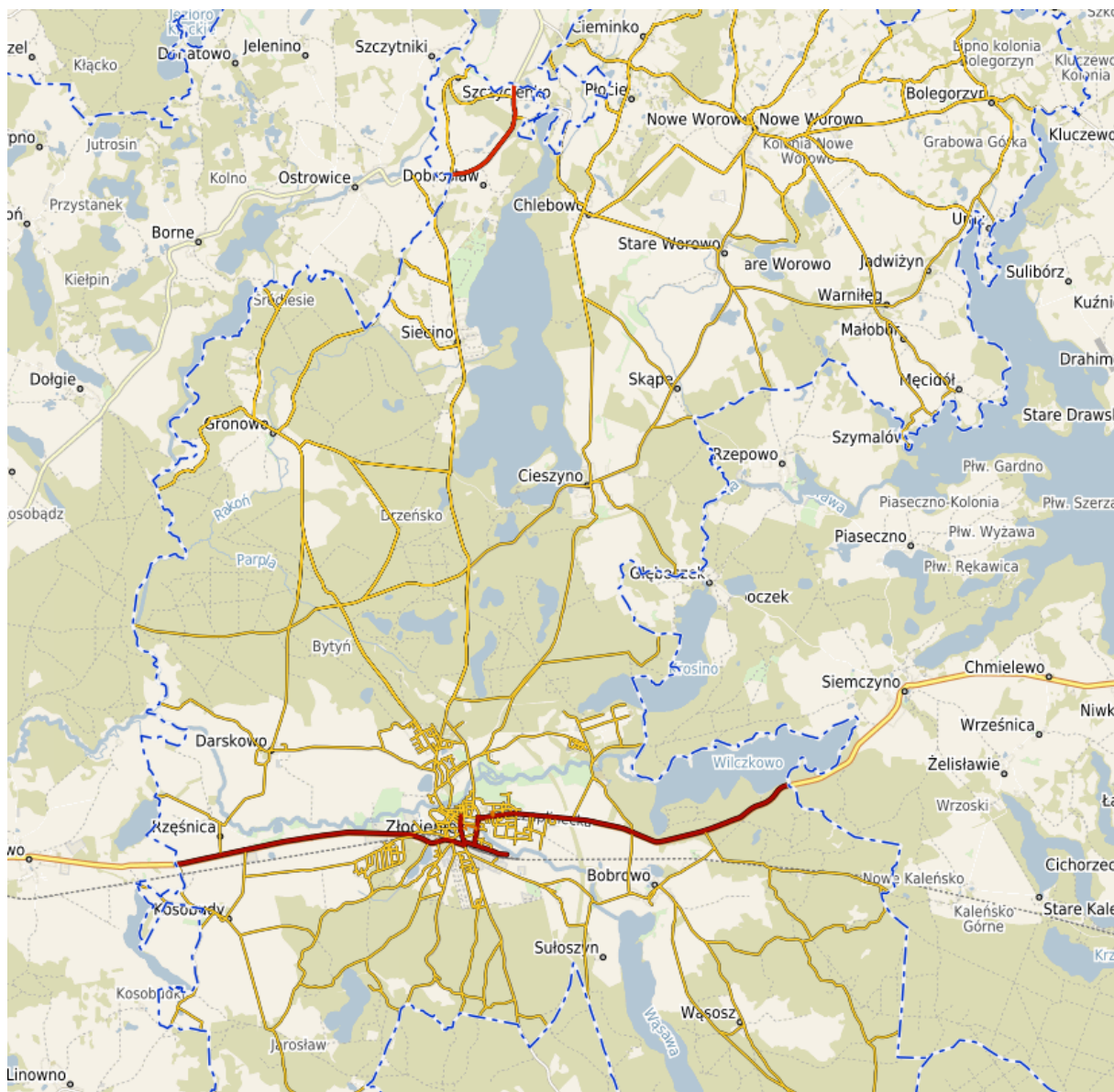
Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Złocieniu

Infrastruktura drogowa

Podstawową sieć komunikacyjną gminy Złocieniec tworzą drogi krajowe, powiatowe oraz gminne – utwardzone i nieutwardzone. Łączna długość przebiegających przez gminę

Złocieniec dróg różnej kategorii wynosi 148 km. Przez gminę przebiega droga krajowa nr 20, zapewniająca połączenie gminy z ośrodkami zewnętrznymi takimi jak: Stargard, Drawsko Pomorskie, Szczecinek, Kościerzyna oraz Gdynia. Stan drogi jest zróżnicowany – część odcinków posiada nową, równą nawierzchnię, na innych widoczne są spękania oraz ślady po licznych naprawach dziur w nawierzchni. Dopuszczalny nacisk na oś dla całej drogi krajowej nr 20 to 8t – jest to 1 z 3 dróg krajowych w województwie o tak niskim parametrze. Mankamentem drogi krajowej nr 20, jest jej przebieg przez przejazd kolejowy znajdujący się przy ulicy 5 Marca w Złocińcu.

Mapa 4 Mapa sieci dróg w gminie Złocieniec

Źródło: System Informacji Przestrzennej, <https://zlocieniec.e-mapa.net/>, (dostęp: 12.08.2022 r.)

Łączna długość dróg gminnych wynosi: 68,149 km. Na podstawie informacji uzyskanych z Urzędu Miejskiego w Złocieniu należy stwierdzić, iż stan techniczny dróg gminnych wymaga dalszej modernizacji i rozbudowy. Każdego roku gmina przekazuje środki na rozbudowę i modernizację sieci drogowej, aby zaspokoić potrzeby komunikacyjne mieszkańców jak również zwiększyć poziom bezpieczeństwa drogowego.

Transport publiczny na terenie gminy Złocieniec realizowany jest przy wykorzystaniu przewozów autobusowych. W latach 2017-2021 liczba linii była zmienna. Do roku 2020 było 9 linii. Obecnie na terenie gminy Złocieniec jest 8 linii autobusowych.

Infrastruktura wodno-kanalizacyjna

SIEĆ WODOCIĄGOWA

Długość sieci wodociągowej eksploatowanej przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. w Złocińcu w 2021 r. wynosiła 126,7 km, gdzie w porównaniu do roku 2017 nastąpił wzrost o 3,4 km. Liczba przyłączy wodociągowych w 2021 r. wynosiła 2 107 szt. i zwiększyła się w stosunku do roku 2017 o 156.

Tabela 14 Długość sieci rozdzielczej i liczba przyłączy wodociągowych w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	Rok				
	2017	2018	2019	2020	2021
Sieć rozdzielcza (km)	123,3	125,5	125,7	125,8	126,7
Przyłącza wodociągowe (szt.)	1 951	1 982	2 005	2 052	2 107

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Złocińcu

Na terenie gminy Złocieniec znajduje się 9 stacji uzdatniania wody, które zlokalizowane są w miejscowościach: Złocieniec, Cieszyno, Lubieszewo, Siecino, Chlebowo, Bolegorzyn, Nowe Worowo, Cieminko oraz Gronowo. W 2021 r. ze wszystkich stacji zdolność produkcyjna wynosiła 3 239,39 m³/dobę. W ostatnich latach Spółka prowadzi szereg inwestycji polegających na modernizacji sieci wodociągowej. Rury żeliwne i stalowe wymieniane są na rury PE, które są trwalsze oraz posiadają lepsze parametry techniczne. W 2020 r. odnotowano 8 awarii sieci rozdzielczej i 6 awarii przyłączy wodociągowych.

Produkcja wody w 2021 r. wynosiła łącznie 645,581 m³ i na poszczególnych ujęciach kształtowała się odpowiednio:

- ujęcie wody Złocieniec - 507,785 m³,
- ujęcie wody Cieszyno - 34,099 m³,
- ujęcie wody Lubieszewo - 22,923 m³,
- ujęcie wody Siecino - 7,468 m³,
- ujęcie wody Chlebowo - 8,146 m³,
- ujęcie wody Bolegorzyn - 5,030 m³,
- ujęcie wody Nowe Worowo - 50,658 m³,
- ujęcie wody Cieminko - 5,157 m³,
- ujęcie wody Gronowo - 4,315 m³.

Woda ze wszystkich ujęć ujmowana jest za pomocą studni wierconych. Aktualnie na ujęciu wody w Złocińcu znajduje się 8 otworów studziennych, a na ujęciach wiejskich łącznie 12 studni. Spółka posiada system zdalnego odczytu i monitoringu wodomierzy z siedziby biura obsługi klienta bez potrzeby wizyty inkasenta u odbiorcy usług. System zdalnego odczytu obejmuje miejscowości: Stare Worowo, Cieszyno, Darskowo, Kosobudy, Bobrowo, Lubieszewo, Stawno, Rzęśnica, N. Worowo, Cieminko, Płocie, Chlebowo, Bolegorzyn, Smołdzięcino, Siecino, Gronowo, odbiorcy wody na obrzeżach miasta Złocińca oraz część wspólnot mieszkaniowych. W 2021 r. zainstalowanych było 4 058 wodomierzy. W tym samym

roku zakupiono na potrzeby Spółki 155 szt. wodomierzy. Spółka wprowadza do rozliczeń zużycia wody wodomierze o większej dokładności pomiaru klasa C R=160 i wyższej.

SIEĆ KANALIZACYJNA

Długość sieci kanalizacyjnej ogólnospławnej w 2021 r. wynosiła 26,6 km i nie ulegała zwiększeniu w stosunku do roku 2017. Z kolei sieć sanitarna w 2021 r. miała długość 89,1 km i w porównaniu z rokiem 2017 uległa zwiększeniu o 3,5 km. W tym samym czasie wzrosła liczba przyłączy kanalizacyjnych o 147 szt.

Tabela 15 Długość sieci kanalizacyjnej i liczba przyłączy kanalizacyjnych w latach 2017-2021

Wyszczególnienie	Rok				
	2017	2018	2019	2020	2021
Sieć ogólnospławna (km)	26,6	26,6	26,6	26,6	26,6
Sieć sanitarna (km)	85,6	88,3	88,5	89,05	89,1
Przyłącza kanalizacyjne (szt.)	1 352	1 388	1 413	1 460	1 499

Źródło: dane z Urzędu Miejskiego w Złocieniu

Spółka obsługuje łącznie 68 przepompowni mokrych i suchych oraz tłoczni ścieków o mocy od 1 do 18kW rozmieszczonych na terenie całej gminy. Poza robotami remontowymi polegającymi na wymianie kanałów Spółka wykonuje czyszczenie sieci kanalizacyjnej zarówno na zlecenie jak również zgodnie z harmonogramem. W 2020 r. miało miejsce 9 awarii wymagających wykonania wykopów. Głównymi przyczynami awarii była niedrożność sieci spowodowana wzrostem intensywności ruchu komunikacyjnego, wprowadzaniem do urządzeń kanalizacyjnych odpadów stałych powodujących zmniejszenie przepustowości sieci kanalizacyjnej lub niesolidne wykonawstwo sieci zainstalowanych w latach 1970 -1990. Na potrzeby konserwacji używane są samochody wielofunkcyjne "MAN" i WUKO SCK3z oraz mniejszy sprzęt do czyszczenia przewodów kanalizacyjnych. W 2020 r. znacznie wzrosła potrzeba wykorzystania samochodu wielofunkcyjnego z uwagi na konieczność usuwania awarii i niedrożności kanalizacji spowodowanej między innymi niewłaściwym korzystaniem, tj. wprowadzaniem przez mieszkańców do urządzeń kanalizacyjnych odpadów stałych. Samochód specjalistyczny wyjeżdżał 135 razy do udrożniania sieci.

Dla przeciwdziałania wtórnym zanieczyszczeniom i starzeniu wody Spółka dokonuje zmiany układu sieci z promieniowego w układ pierścieniowy oraz przeprowadza czyszczenie sieci z nagromadzonych osadów i złogów. Celem zapewnienia właściwej jakości wody, dokonuje się również płukań planowych i interwencyjnych sieci wodociągowej.

W 2021 r. odebrano łącznie od mieszkańców gminy 538 200 m³ ścieków. Miejska oczyszczalnia ścieków w Złocieniu w 2021 r. oczyściła 677 000 m³ ścieków, w tym dowożonych było 1 020 m³ oraz 53 000 m³ wód opadowych i roztopowych. Oczyszczalnia jest w trakcie modernizacji, w ramach, której przewiduje się rozbudowę budynku mechanicznego oczyszczania ścieków, remont istniejącego budynku socjalno-administracyjnego, budowę silosu do przechowywania

wapna, budowę budynku dwustopniowej obróbki osadów z obiektami towarzyszącymi: zbiornikami przetrzymywania osadów, zbiornikiem buforowym osadów zagęszczonych, pompownią osadów zagęszczonych z komorą zrzutu osadów dowożonych, budowa wiaty na składowanie ulepszacza do gleby, remont reaktora biologicznego, remont osadników wtórnych, budowę pompowni ścieków oczyszczonych – obiekt podziemny, budowę komór pomiarowych, budowę komory rozdziału i komory predenitryfikacji, budowę zagęszczacza osadu, budowę pompowni recyrkulatu, budowę infrastruktury technicznej – kanalizacja, osad, energia elektryczna (zasilanie i oświetlenie), dozowanie koagulantu, napowietrzanie (dmuchawy), rozbiórkę nawierzchni utwardzonych kostką brukową betonową i ponowne ich odtworzenie, budowa nowego ogrodzenia terenu.

Turystyka

Ograniczenia w rozwoju przemysłu i innych form działalności szkodliwej dla środowiska związane z funkcjonowaniem w gminie strefy chronionego krajobrazu Drawskiego Parku Krajobrazowego i obszarów Natura 2000 powodują, że najważniejszą gałęzią gospodarki w gminie jest niewątpliwie działalność rolnicza i turystyczna.

Jeziora i lasy gminy Złocieniec mają duże walory turystyczne. Na terenie gminy zlokalizowana jest zróżnicowana, atrakcyjna i łatwo dostępną baza noclegowa. Część gminy położona jest na terenie Drawskiego Parku Krajobrazowego powołanego na podstawie uchwały Wojewódzkiej Rady Narodowej w Koszalinie z dnia 24 kwietnia 1979 r. dla zachowania i ochrony wartości przyrodniczych i krajobrazowych oraz stworzenia warunków dla wykorzystania naukowo-dydaktycznego i turystyki kwalifikowanej (krajoznawczej). Powierzchnia Parku wynosi 41 430 ha, a otuliny 22 212 ha.

Na terenie gminy Złocieniec znajduje się szereg ciekawych historycznie i turystycznie zabytków i obiektów zabytkowych, stanowiących potencjał turystyczny gminy. Do najważniejszych z nich zalicza się:

- Pałac w Cieszynie został wybudowany w II poł. XIX w. w stylu neorenesansowym. Jest to budynek jednorodny stylowy, założony na planie nieregularnego prostokąta z dwoma wieżami i ryzalitem przy fasadzie z werandą od strony elewacji ogrodowej. Elewacje pałacu podzielone są prostokątnymi oknami zamkniętymi łukami odcinkowymi. Wnętrze pałacu jest dwukondygnacyjne o nietypowym rozplanowaniu pomieszczeń.
- Pałac neogotycki z II poł. XIX w. w Wąsoszu. Pałac otoczono małym parkiem krajobrazowym o cechach angielskich. W kompozycji wnętrza dominowała duża polana otaczająca pałac. Ze składu gatunkowego i wielu drzew, które są znacznie starsze od pałacu, można przypuszczać, że pochodzą one z zadrzewienia dawnego lasu, rosnącego dawniej na tym terenie. Park łączy się z dużym obszarem leśnym położonym nad jeziorem Wąsosze. Obecnie w Pałacu mieści się Ośrodek Wypoczynkowy.

- Pałac w Bobrowie z XIV w. W latach 1851 - 1853 zbudowano pałac eklektyczny wg ówczesnej mody, z wysoką wieżą z blankami i wykuszem. Pałac usytuowano poza dziedzińcem folwarku. Przy pałacu w tym okresie założono rozległy park angielski, włączając w jego granice Jezioro Kozy. Park przecinał alejki o układzie swobodnym, które łączyły pałac z dziedzińcem i z odległym jego obrzeżem. Od 1972 r. w pałacu mieści się Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy.
- Pałac w Darskowie został wzniesiony w latach 1777-1780 w stylu rokoko przez Krzysztofa von Doeberwita, który kupił majątek Darskowo w 1775 r. Wraz z pałacem został założony ogród. Na początku XIX w. majątek został częściowo spustoszony podczas pobytu wojsk napoleońskich. W chwili obecnej w pałacu mieści się Dom Pomocy Społecznej.
- Kościół w Warniegu. Kościół filialny p.w. narodzenia NMP został zbudowany w II poł. XIX w. Z cegły w stylu neoromańskim, z wyodrębnionym prezbiterium zakończonym trójbocznie. Wejście i okna zakończone półkoliście, dach dwuspadowy, nad prezbiterium trójpołaciowy⁵.

Zdjęcie 1 Pałac w Cieszyńcu

Zdjęcie 2 Pałac w Wąsoszu

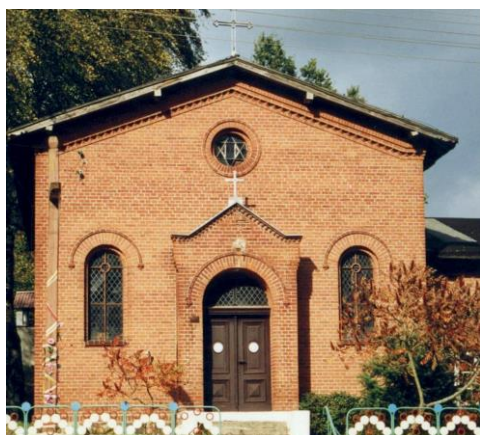
Zdjęcie 3 Pałac w Bobrowie

Zdjęcie 4 Pałac w Darskowie

Zdjęcie 5 Kościół w Warnięgu

Źródło: Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Złocieniec na lata 2021-2025, s. 9-12.

Na terenie gminy Złocieniec znajdują się cztery szlaki turystyczne (piesze) o łącznej długości 55 km. Zaliczamy do nich:

- Zielony „Szlak Wzniesień Moreny Czołowej” (szlak nr 632 z),
- Czarny „Szlak Przyrodniczy Drawskiego Parku Krajobrazowego” (nr 1303 s),
- "Niebieski „Szlak I Warszawskiej Dywizji Kawalerii” (1302 n),
- Zielony „Szlak Jezior Drawskich” (1313 z).

Gmina Złocieniec może pochwalić się również ciekawymi szlakami rowerowymi biegnącymi przez urokliwe lasy, wzniesienia góry morenowej tuż nad brzegami czystych jezior. Obejmują one setki oznakowanych kilometrów prowadzonych drogami gruntowymi i asfaltowymi.

Tabela 16 Szlaki rowerowe na terenie gminy Złocieniec

Lp.	Nazwa szlaku	Trasa	Długość szlaku	Kolor oznakowania
1	Jezioro Kańsko	Złocieniec - Jezioro Rakowo Duże - Jezioro Rakowo Małe - Jezioro Kańsko - Złocieniec	17,7 km	Szlak Zielony
2	Dookoła Jeziora Siecino	Złocieniec – Gronowo – Ostrowice – Szczytniki – Szczycienko - Jezioro Siecino – Słowianki – Chlebowo – Cieszyno - Jezioro Skąpe-Jezioro Czarnówek - Jezioro Dłusko - Złocieniec	38,9 km	Szlak niebieski
3	Góra Lisica	Złocieniec – Darskowo – Rzęśnia – Kosobudy – Kosobudki - Linowo-Lubieszewo – Stawno - Złocieniec	28,7 km	Szlak żółty
4	Dolina Wąsawy	Złocieniec - Osiek Drawski - Wierzchowo - Jezioro Górne – Jezioro Dolne - Wąsosz - Bobrowo – Złocieniec	30,7 km	Szlak czerwony
5	Drawa	Złocieniec – Bobrowo – Żeliszewo - Jezioro Kaleńskie – Siemczyno – Piaseczno – Rzepowo – Warnięg – Grabinek - Nowe Worowo - Stare Worowo – Cieszyno - Złocieniec	60,7 km	Szlak czerwony
6	Środek Powiatu Drawskiego	Stawno – Geodezyjny Środek Powiatu Drawskiego – Stawno	4,5 km	Szlak Pomarańczowy
7	Trasa rowerowa Złocieniec – Połczyn Zdrój		27 km	

8	Trasa rowerowa Greenway Naszyjnik Północy	27 km
---	--	-------

Źródło: zlocieniec.pl (dostęp:

Na terenie gminy dostępnych jest szereg obiektów noclegowych, wśród nich znajduje się 12 obiektów wczasowych, apartamenty, kwatery prywatne, pokoje gościnne. Potencjał przyrodniczy wpływa również na wzrost liczby obiektów agroturystycznych. W gminie Złocieniec znajduje się 19 takich gospodarstw.

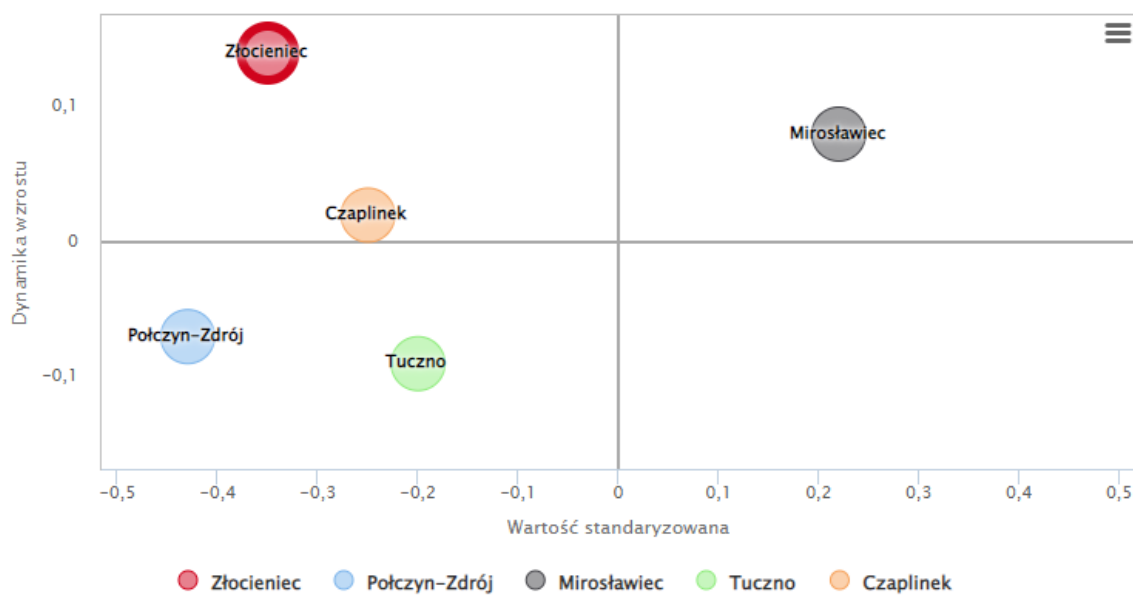
W Złocińcu funkcjonuje Centrum Informacji Turystycznej, które otwarte jest od poniedziałku do piątku, a w okresie wakacyjnym również w soboty. Pracownicy Centrum Informacji Turystycznej w Złocińcu udzielą pomocy w zakresie informacji dotyczącej: bazy turystycznej i wypoczynkowej w gminie Złocieniec, bazy gastronomicznej, infrastruktury turystycznej, wypożyczalni sprzętu rowerowego i sportowego, ciekawych miejsc na terenie miasta i gminy, imprez turystycznych, sportowych i kulturalnych. Dodatkowo w Centrum można zakupić mapy, przewodniki i inne produkty i gadżety promocyjne związane z gminą.

Podsumowanie uwarunkowań gospodarczych

Przy ustalaniu wartości wskaźnika rozwoju gospodarczego bierze się pod uwagę potencjał i konkurencyjność lokalnej gospodarki, rynek pracy i kwalifikacje siły roboczej, sytuację materialną mieszkańców oraz stan finansów lokalnych (zdolność finansowania rozwoju).

Dynamika wzrostu wskaźnika rozwoju gospodarczego dla gminy Złocieniec przyjmuje wysoką i dodatnią wartość, co świadczy o szybszym i postępującym rozwoju gospodarczym gminy na tle grupy porównawczej. Gmina Złocieniec zarówno pod względem dynamiki, jak i wartości wskaźnika rozwoju utrzymuje się na wysokim poziomie. Zarówno wartość dynamiki wzrostu, jak i wskaźnika rozwoju gospodarczego przyjmują wartości dodatnie, na tej podstawie można sądzić, że działania podejmowane przez lokalny samorząd w obszarze gospodarczym przynoszą korzystne efekty.

Wykres 21 Wymiar gospodarczy – porównanie gminy Złocieniec z innymi gminami w podregionie Szczecińsko-Pyrzyckim

Źródło: <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=FXtoKnm9O&jst=Z%C5%82ocieniec> (dostęp: 8.08.2022 r.)

VII. Diagnoza stanu środowiskowego

Realizacja zadań dotyczących ochrony środowiska jest wykonywana na podstawie „Aktualizacji Programu ochrony środowiska dla gminy Złocieniec na lata 2019 – 2022 z perspektywą na lata 2023-2026”, która została przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Złocieniu Nr XIV/123/2019 z dnia 28 listopada 2019 r.

Jakość powietrza

Zgodnie z art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 1991 r. o Inspekcji Ochrony Środowiska Państwowy Monitoring Środowiska stanowi system pomiarów, ocen i prognoz stanu środowiska oraz gromadzenia, przetwarzania i rozpowszechniania informacji o środowisku. Podstawowym celem monitoringu jakości powietrza jest uzyskanie informacji o poziomach stężeń substancji w otaczającym powietrzu oraz wyników ocen jakości powietrza. Pomiarom podlegają następujące substancje szkodliwe dla człowieka: dwutlenek siarki SO₂, dwutlenek azotu NO₂, tlenek węgla CO, benzen C₆H₆, ozon O₃, pył PM 10, pył PM 2,5, ołów Pb w PM 10, arsen As w PM 10, kadm Cd w PM 10, nikiel Ni w PM 10, benzo(a)piren B(a)P w PM 10. Polski indeks jakości powietrza stanowi informację o ocenie jakości powietrza wraz z dopuszczalnymi normami.

Do dwóch głównych źródeł zanieczyszczeń powietrza w gminie Złocieniec można zaliczyć zanieczyszczenia komunikacyjne oraz pochodzące ze źródeł niskiej emisji. Zanieczyszczenia przemysłowe również występują, jednak na mniejszą skalę. W województwie zachodniopomorskim pomiary jakości powietrza dokonywane są w podziale na trzy strefy: Aglomerację Szczecińską, miasto Koszalin i strefę zachodniopomorską. Gmina Złocieniec należy do strefy zachodniopomorskiej.

Zgodnie z *Roczną oceną jakości powietrza w województwie zachodniopomorskim – raport wojewódzki za rok 2021* (GIOŚ RWMŚ w Szczecinie, 2022 r.) na terenie gminy Złocieniec wyznaczono obszar przekroczeń docelowego stężenia rocznego benzo(a)pirenu i O₃ w powietrzu ze względu na kryterium ochrony roślin.

W rocznej ocenie jakości powietrza za rok 2021 z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę zdrowia ludzi, klasę C uzyskała jedynie strefa zachodniopomorska ze względu na zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem w pyłe zawieszonym PM₁₀. W przypadku pozostałych zanieczyszczeń wszystkie trzy strefy województwa zostały sklasyfikowane jako A (A1 pod kątem pyłu zawieszonego PM_{2,5} faza II). Ocenę przeprowadzono głównie w oparciu o wyniki pomiarów prowadzonych w roku 2021 na stacjach włączonych do sieci Państwowego Monitoringu Środowiska. Jako metody uzupełniające wykorzystano dla wybranych zanieczyszczeń dostępne wyniki modelowania oraz metody szacowania uwzględniające modelowanie, a także informacje o lokalizacji źródeł i wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza.

Tabela 17 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony zdrowia ludzi – klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C oraz A1, C1 dla pyłu PM_{2,5})

Nazwa strefy	SO ₂	NO ₂	C ₆ H ₆	CO	O ₃	PM ₁₀	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM _{2,5}
Aglomeracja szczecińska	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	A	A1
Miasto Koszalin	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	A	A1
Strefa zachodniopomorska	A	A	A	A	A ¹	A	A	A	A	A	C	A1

Źródło: *Roczna ocena powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2021*, s. 82.

Z kolei w rocznej ocenie jakości powietrza, wykonanej na podstawie dostępnych informacji dla 2021 r. z uwzględnieniem kryteriów przyjętych ze względu na ochronę roślin, w przypadku wszystkich zanieczyszczeń strefa zachodniopomorska uzyskała klasę A. Na uwzględnionym w ocenie stanowisku pomiarowym tła pozamiejskiego, zlokalizowanym w Widuchowej (powiat gryfiński), nie zanotowano wystąpienia przekroczeń poziomów dopuszczalnych/docelowych określonych dla kryterium celu ochrony roślin. Strefa zachodniopomorska została natomiast zaliczona do klasy D2 z uwagi na przekroczenie 57 kryterium celu długoterminowego ustanowionego dla ozonu, zarejestrowane na stanowisku w Widuchowej.

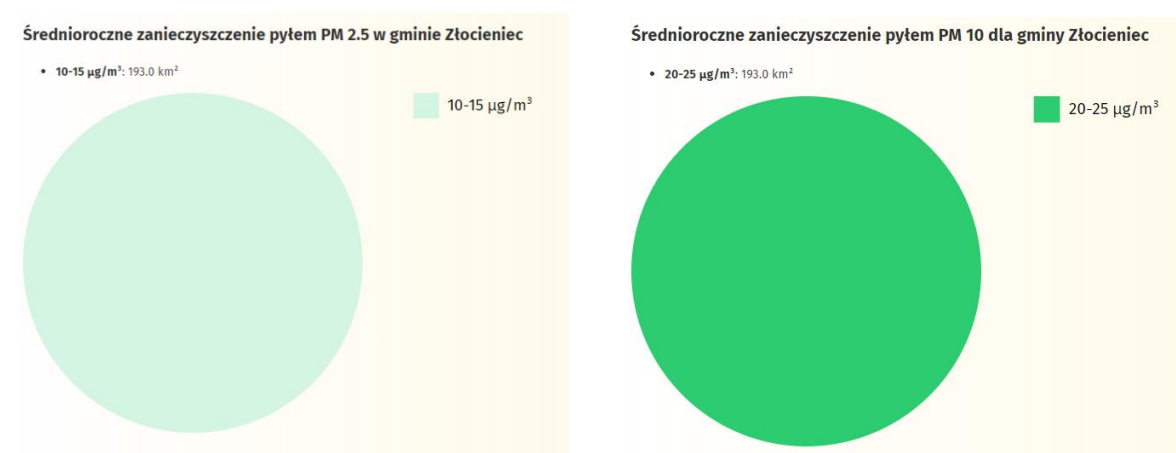
Tabela 18 Klasy stref dla poszczególnych zanieczyszczeń, uzyskane w ocenie rocznej dokonanej z uwzględnieniem kryteriów ustanowionych w celu ochrony roślin - klasyfikacja podstawowa (klasy: A, C)

Nazwa strefy	Kod strefy	SO ₂	NO _x	O ₃
Strefa zachodniopomorska	PL3203	A	A	A

Źródło: Roczna ocena powietrza w województwie zachodniopomorskim. Raport wojewódzki za rok 2020, s. 93.

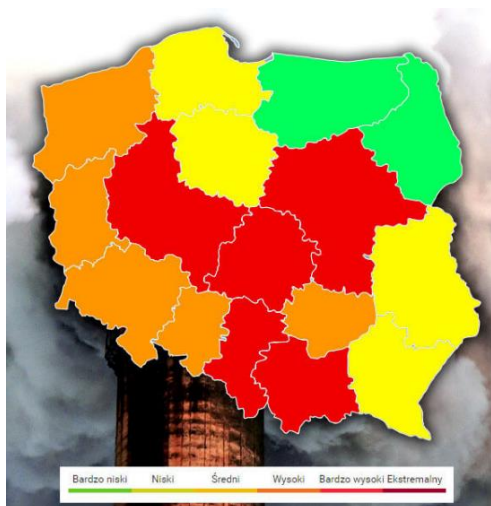
Stan jakości powietrza w gminie Złocieniec można określić jako bardzo dobry. Przekroczenia zanieczyszczenia powietrza dotyczyły tylko ozonu O₃ oraz benzo(a)pirenu ze względu na ochronę roślin.

Schemat 3 Średnioroczne zanieczyszczenie powietrza w gminie Złocieniec

Źródło: <https://ongeo.pl/geoportel/zlocieniec/zanieczyszczenie-powietrza>, (dostęp: 15.08.2022 r.)

W okresie jesienno-zimowym zwiększa się także poziom zanieczyszczeń powietrza benzo(a)pirenem w wyniku palenia w piecach i ogrzewania mieszkań nieekologicznymi źródłami. SMOG to współczesne zagrożenie jakości powietrza w Polsce, powstające w głównej mierze przez działalność człowieka. Smog to zanieczyszczenia powietrza wielopierścieniowymi węglowodarami aromatycznymi. Powstają podczas niecałkowitego spalania wszystkich węglowodorów z wyjątkiem metanu. Jak wynika z centrum informacji o smogu (SMOGowe.info), województwo zachodniopomorskie należy do strefy średniego zagrożenia jakości powietrza pod względem smogu.

Źródło: <https://smogowe.info/>, (dostęp: 15.08.2022 r.)

W strategii rozwoju gminy należy uwzględnić zadania zmierzające do ochrony jakości powietrza, aby minimalizować skutki negatywnego oddziaływania człowieka na stan środowiska naturalnego. Realizacja polityki wymiany pieców w ramach Programu „Czyste powietrze”, a także większa edukacja ekologiczna mieszkańców powinny zostać uwzględnione w ramach działań ukierunkowanych na ochronę środowiska.

W dniu 4 czerwca 2020 r. Sejmik Województwa Zachodniopomorskiego uchwalił nowe programy ochrony powietrza (POP) dla wszystkich stref województwa zachodniopomorskiego, tj. strefy aglomeracja szczecińska, miasto Koszalin oraz strefy zachodniopomorskiej. Celem tworzenia programów ochrony powietrza jest poprawa jakości powietrza i dotrzymanie norm jakości powietrza określonych w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r., poz. 1031) na obszarach, gdzie występują przekroczenia. Dokument zawiera analizę przyczyn występowania wysokich stężeń substancji oraz wskazuje działania naprawcze mające na celu ich redukcję do poziomów nieprzekraczających norm. Integralną częścią POP są Plany Działań Krótkoterminowych, wdrażane w sytuacjach wystąpienia ryzyka lub przekroczenia poziomów dopuszczalnych/docelowych lub alarmowych oraz informowanie społeczeństwa w strefach województwa zachodniopomorskiego w danym roku kalendarzowym.

Stan wód powierzchniowych i podziemnych

WODY POWIERZCHNIOWE

Na terenie gminy Złocieniec wody powierzchniowe zajmują 3 147 ha, co stanowi 16,5% całkowitej powierzchni gminy. Do głównego ciek na terenie gminy należy rzeka Drawa. Liczy 185,9 km i posiada 3 296,4 km² powierzchni zlewni. Jest to najdłuższa i największa rzeka Pojezierza Drawskiego. Cały obszar gminy Złocieniec leży w obrębie zlewni tej rzeki. Do jednolitych części wód powierzchniowych (JZWP) na terenie gminy zalicza się:

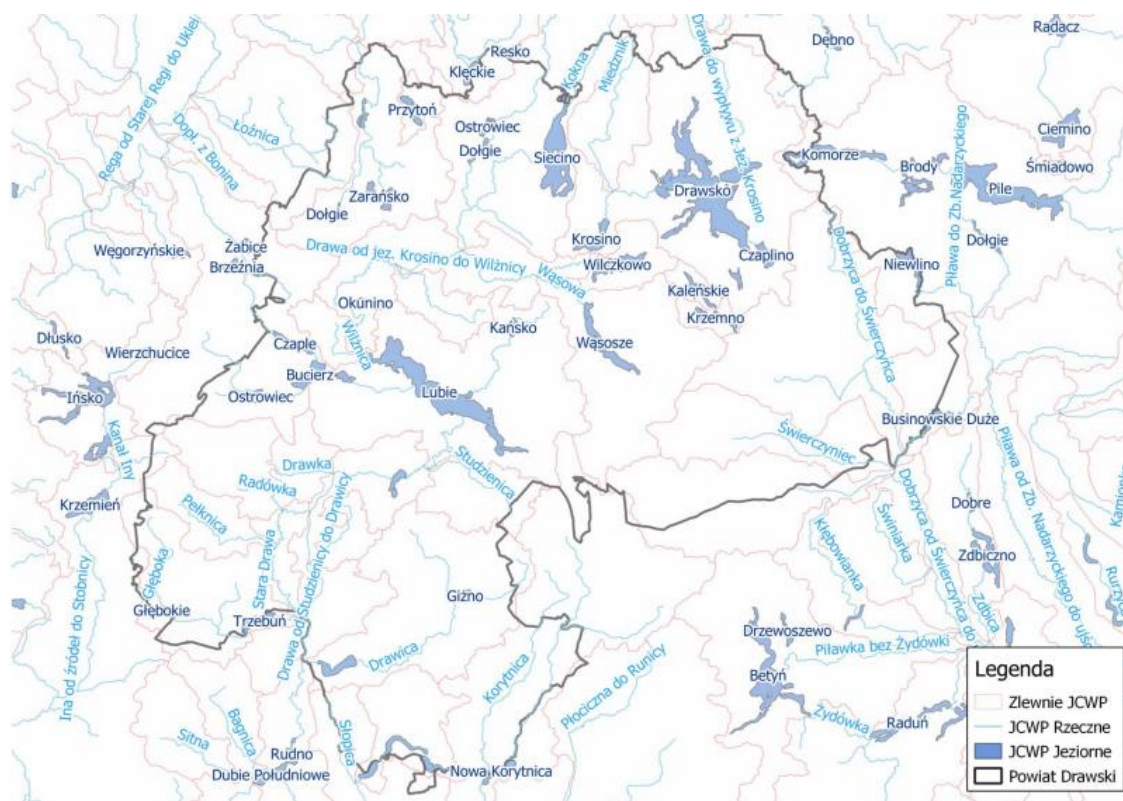
- Dopływ z jez. Chociebądz Wielki,
- Dopływ z jez. Wilczkowo,

- Drawa do wypływu z jez. Krosino,
- Drawa od jez. Krosino do Wilźnicy,
- Drwa od Wilźnicy do Studziennicy,
- Kokna,
- MiedzNIK,
- Wąsówka.

W Złocieńcu do Drawy wpada Wąsówka. Jest to krótki, czterokilometrowy dopływ wypływający z jez. Wąsosze. Wzdłuż zachodniej granicy gminy płynie niewielka rzeka Kokna. Wypływa ona na północ od wsi Gawroniec w powiecie Połczyn Zdrój i po przepłynięciu 24 km wpada do Drawy w Rzęsnicy. W okolicach wsi Smołdzięcino ma swój początek Miedznik. W górnym odcinku rzeka ta przepływa przez obszar zabagniony, co ma znaczny wpływ na stan sanitarny jej wód. Ponadto na sieć rzeczną w gminie Złocieniec składają się liczne, drobne, często nienazwane ciek i rowy⁶.

Gmina Złocieniec charakteryzuje się bogactwem jezior, które wpływają na rozwój turystyki i rekreacji. Na terenie gminy znajdują się następujące jeziora: Wilczkowo, Siecino, Kańsko, Lubie i Wąsosze.

Mapa 6 JCWP na tle powiatu drawskiego

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, s. 72.

⁶ Program Ochrony Środowiska dla Gminy Złocieniec na lata 2017-2020 z perspektywą do 2024 r., s. 45-46.

W 2020 r. przeprowadzona została ocena stanu wód JCWP, zlokalizowanych na obszarze powiatu drawskiego. Wszystkie badane rzeki zostały ocenione jako rzeki o złym stanie wód, co przedstawia poniższe zestawienie.

Tabela 19 Ocena stanu JCWP rzecznych powiatu drawskiego w 2020 r.

Nazwa JCWP	Drawica	Drawa od Jez. Krosino do Wilżnicy	Kokna	Drawa do wypływu z Jez. Krosino	Dobrzyca do Świerczyńca	Drawa od studzienicy do Drawicy
Fitobentos	2	Nie badano	2	1	Nie badano	1
Makrofity	2	Nie badano	2	2	Nie badano	2
Makrobezkręgowce bentosowe	4	3	2	2	3	3
Ichtiofauna	3	Nie badano	2	2	Nie badano	2
Klasa elementów biologicznych	4	3	2	2	3	3
Obserwacje hydromorfologiczne	Nie badano	Nie badano	Nie badano	Nie badano	Nie badano	Nie badano
Klasa elementów fizykochemicznych	2	2	>2	>2	2	1
Specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	2	Nie badano	2	1	Nie badano	2
Stan ekologiczny	słaby	umiarkowany	umiarkowany	umiarkowany	umiarkowany	umiarkowany
Stan chemiczny	Poniżej dobrego		Poniżej dobrego	Poniżej dobrego		Poniżej dobrego
Wskaźniki decydujące o ocenie stanu chemicznego	B(a)P, fluoranten		B(a)P, PBDE (biota), rtęć (biota), heptachlor (biota)			B(a)P
Stan	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód	Zły stan wód

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, s. 81.

W latach 2017-2019 w powiecie drawskim przeprowadzono badania monitoringowe 10 jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) jeziornych. Badania 6 jezior były prowadzone przez Centralne Laboratorium Badawcze oddział w Szczecinie (dawniej Laboratorium WIOŚ w Szczecinie). Monitoringiem diagnostycznym objęto 4 zbiorniki, monitoringiem diagnostyczno-reperowym 1 zbiornik i 1 zbiornik monitoringiem operacyjnym. Jeziora objęte monitoringiem diagnostycznym były także badane przez wykonawcę zewnętrznego, który na zlecenie GIOŚ (w ramach PMŚ) przeprowadził badania substancji priorytetowych w biocie oraz badania ichtiofauny. Pozostałe 4 jeziora były badane wyłącznie przez wykonawcę zewnętrznego, a badania te obejmowały kontrolę koncentracji substancji priorytetowych w tkankach zwierząt wodnych.

Z terenu gminy Złocieniec badaniom poddano jezioro Lubie, Wąsosze, Siecino. Według badania stanu ekologicznego jezioro Lubie otrzymało II klasę w kwalifikacji ekologicznej, a jezioro Wąsosze – IV klasę. Klasyfikacja stanu chemicznego wskazała, że wszystkie badane jeziora z terenu gminy otrzymały ocenę „poniżej dobrego”.

WODY PODZIEMNE

Południowa część gminy Złocieniec znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP) Wałcz-Piła (nr 125). Zbiornik ten ma charakter międzymorenowy. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne zbiornika wynoszą 169 tys. m³/d, a średnia głębokość ujęć to ok. 65 m.

Mapa 7 CZWP nr 125 na terenie powiatu drawskiego i gminy Złocieniec

Źródło: Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, s. 77.

Badania i ocena stanu chemicznego wód podziemnych wykonywane są w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Badania prowadzone są w jednolitych częściach wód podziemnych (JCWPd). Badania wykonywane są na poziomie krajowym w ramach monitoringu diagnostycznego i operacyjnego. Wykonawcą badań oraz oceny stanu wód w zakresie elementów fizykochemicznych oraz ilościowych jest Państwowy Instytut Geologiczny - Państwowy Instytut Badawczy (PIG-PIB). Monitoring diagnostyczny prowadzony jest przynajmniej raz w ciągu 6 letniego cyklu aktualizacji planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza (PGW), w tym co najmniej co 3 lata dla wód podziemnych o zwierciadle swobodnym oraz co najmniej co 6 lat dla wód o zwierciadle napiętym i dotyczy wszystkich JCWPd wydzielonych na terenie kraju (172). Monitoring operacyjny prowadzony jest co roku, z wyłączeniem roku w którym wykonywany jest monitoring diagnostyczny i obejmuje JCWPd o statusie wód zagrożonych nieosiągnięciem stanu dobrego według aktualnego PGW.

W latach 2017-2020 badania wód podziemnych na terenie powiatu drawskiego zostały wykonane w roku 2019 dla dwóch JCWPd w 4 punktach pomiarowych w miejscowościach: Czaplinek (gm. Czaplinek; punkt 375), Złocieniec (gm. Złocieniec; punkt 475), Ziemsko (gm. Drawsko Pomorskie; punkt nr 1717), Biały Zdrój (gm. Kalisz Pomorski; punkt nr 1809). W 2019 r. w 3 punktach monitoringowych stwierdzono występowanie wód II klasy odpowiadających dobremu stanowi chemicznemu. Jedynie w miejscowości Czaplinek (punkt nr 375) odnotowano wody IV klasy, odpowiadającej słabemu stanowi chemicznemu. Przyczyną obniżenia jakości wód w tym punkcie były stężenia azotanów, przekraczające wartości progowe i wskazujące na zanieczyszczenie wód azotanami (stężenie powyżej 50 mg NO₃/l)⁷.

⁷ Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Drawskiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028, s. 84.

Azbest

Zgodnie z internetową „Bazą Azbestową” na terenie gminy Złocieniec zewidencjonowano łącznie 2 140 698 kg wyrobów zawierających azbest. Do tej pory udało się unieszkodliwić 338 326 kg niebezpiecznych materiałów, do zutylizowania pozostało jeszcze 1 802 372 kg azbestu.

Tabela 20 Zewidencjonowany i zutylizowany azbest na terenie gminy Złocieniec

Ilość azbestu zewidencjonowana [kg]			Ilość azbestu unieszkodliwiona [kg]			Ilość azbestu pozostałego do unieszkodliwienia [kg]		
razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne	razem	osoby fizyczne	osoby prawne
2 140 698	1 641 330	499 368	338 326	292 744	45 582	1 802 372	1 348 586	453 786

Źródło: <https://www.bazaazbestowa.gov.pl/pl/usuwanie-azbestu/zestawienie-statystyczne>, (dostęp: 16.08.2022 r.)

Realizacja polityki usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Złocieniec ma miejsce na podstawie „Programu usuwania azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Złocieniec”, którego aktualizacja została przyjęta Uchwałą Rady Miejskiej w Złocieniu Nr XXXII/234/2020 z dnia 30 grudnia 2020 r. Realizując cele wynikające z Programu gmina Złocieniec w 2021 r. złożyła wniosek do Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie i uzyskała dofinansowanie w formie dotacji na realizację zadania pn.: „Usuwanie wyrobów zawierających azbest z terenu gminy Złocieniec w kwocie 18 588,00 zł, która stanowiła 67,96 % poniesionych kosztów (32,04 % kosztów zadania poniosła gmina Złocieniec). Dotacja pochodziła w 50% ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie oraz w 50% ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Szczecinie.

Zadanie realizowane było w terminie od 10 sierpnia do 15 października 2021 r. łączna ilość usuniętego azbestu wyniosła 35,34 Mg co stanowiło 2 786 m² (w tym: 14,84 Mg – demontaż, transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest oraz 20,5 Mg – transport i utylizacja wyrobów zawierających azbest). Prace związane z usunięciem azbestu przeprowadzono na terenie 10 nieruchomości, a wyroby zawierające azbest usunięto z 13 obiektów. Wszystkie wnioski na realizację ww. zadania w 2021 r. złożone przez zainteresowanych zostały wykonane.

Gospodarka odpadami komunalnymi

Odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w całości i w części na terenie gminy Złocieniec odbywał się od 01.01.2021 r. do 31.03.2021 r. na podstawie aneksu nr 1/2020 z dnia 31 grudnia 2020 r. do umowy nr 3/2018 z dnia 14 lutego 2018 r. na „Odbiór i transport odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w całości i w części na terenie gminy Złocieniec” zawarta pomiędzy gminą Złocieniec a Konsorcjum składającym się z następujących przedsiębiorstw: Zakład Gospodarki Mieszkaniowej Spółka z o.o. i Andrzej Bosiacki – przedsiębiorca działający pod firmą Usługi

Komunalne Andrzej Bosiacki. Od 01.04.2021 r. odbiór odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych w całości lub w części na terenie gminy Złocieniec odbywa się na podstawie umowy BZP.272.4.2021 z dnia 12 kwietnia 2021 r., którą Gmina Złocieniec podpisała z w/w Konsorcjum.

W 2021 r. łącznie od mieszkańców gminy Złocieniec odebrano 6 597,72 ton odpadów komunalnych. Największy odsetek wszystkich odpadów stanowiły odpady niesegregowane, których odebrano 4 617,36 ton. Wśród odpadów segregowanych najwięcej zebrano odpadów ulegających biodegradacji (520,04 tony), opakowania z tworzyw sztucznych (391,42 tony) oraz odpadów wielogabarytowych (300,48 tony).

Tabela 21 Ilość odpadów zebranych w gminie Złocieniec w 2021 r.

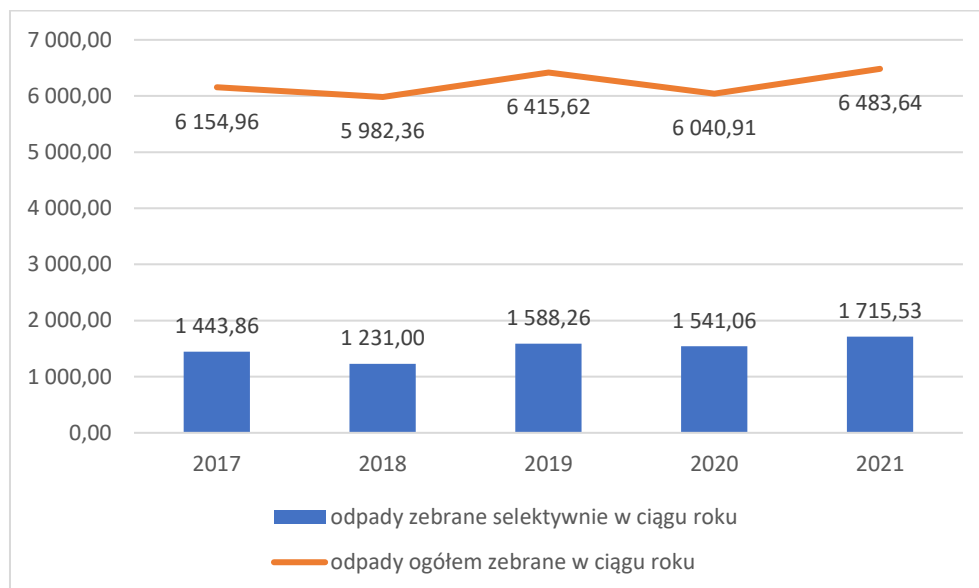
Kod odpadów	Rodzaj odpadów	Masa odebranych odpadów komunalnych w tonach (Mg)
20 03 07	Odpady wielkogabarytowe	300,48
20 03 01	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	4617,36
20 02 01	Odpady ulegające biodegradacji	520,04
20 01 36	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 20 01 21, 20 01 23 i 20 01 35	24,22
17 09 04	Zmieszane odpady z budowy, remontów i demontażu inne niż wymienione w 17 09 01, 17 09 02 i 17 09 03	40,62
17 06 04	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 17 06 01 i 17 06 03	3,92
17 03 80	Odpadowa papa	0,54
17 01 07	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 17 01 06	251,54
17 01 01	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórek i remontów	20,28
16 01 03	Zużyte opony	45,10
15 01 07	Opakowania ze szkła	223
15 01 06	Zmieszane odpady opakowaniowe	35,94
15 01 02	Opakowania z tworzyw sztucznych	391,42
15 01 01	Opakowania z papieru i tektury	123,26
Łączna masa		6597,72

Źródło: Raport o stanie gminy Złocieniec za rok 2021, s. 108.

W analizowanych latach 2017-2021 wzrosła nieznacznie ilość odebranych ogółem odpadów komunalnych od mieszkańców z terenu gminy Złocieniec. W 2021 r. wzrosła nieznacznie ilość odpadów zbieranych selektywnie w stosunku do lat poprzednich, choć i tak wynik ten wydaje się być niesatysfakcjonujący. Zaledwie 26% wszystkich odpadów stanowią odpady

segregowane, co w wyniku wzrastającej potrzeby dbałości o środowisko naturalne i racjonalne gospodarowanie odpadami jest wynikiem dość niskim.

Wykres 22 Ilość odpadów komunalnych ogółem i ilość odpadów zebranych selektywnie w gminie Złocieniec latach 2017-2021 [t]

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Dokonując zestawienia gmin z powiatu drawskiego pod względem wskaźnika odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów można stwierdzić, iż na terenie gminy Złocieniec w niewielkim zakresie wzrost analizowany wskaźnik (+3%). Oznacza to, że na przestrzeni ostatnich lat systematycznie, jednak powolnie wzrasta ilość segregowanych odpadów w stosunku od odpadów ogółem. Na tle pozostałych gmin z powiatu drawskiego gmina Złocieniec nie wypada najgorzej. Największy wzrost odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów odnotowano w gminie Wierzchowo (+13,6%). Z kolei w gminie Kalisz Pomorski odnotowano wartości ujemne, co w rzeczywistości oznacza spadek ilości odpadów segregowanych o 10,1%.

Tabela 22 Porównanie ilości odpadów zebranych selektywnie w relacji do ogółu odpadów w gminach w powiecie drawskim w latach 2017-2020 [%]

Gmina	2017	2018	2019	2020	2021	Dynamika zmian
Drawsko Pomorskie	35,6	36,3	36,5	36,6	40,9	+5,3
Czaplinek	24,4	23,3	26,7	29,5	26,4	+2
Kalisz Pomorski	51,2	26,1	26,1	33,6	41,1	-10,1
Wierzchowo	20,0	19,0	25,1	27,2	33,6	+13,6
Złocieniec	23,5	20,6	24,8	25,5	26,5	+3

Źródło: opracowanie własne, BDL GUS

Na terenie gminy Złocieniec funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK). Łączna masa zebranych odpadów komunalnych w PSZOK w 2021 r. wynosiła 124,24 tony.

Planowane działania w kontekście dalszego rozwoju gminy powinny uwzględniać również aspekty ochrony środowiska. Odpowiednia edukacja ekologiczna realizowana przez instytucje oświatowe, kulturalne, społeczne, sportowe oraz samorząd lokalny powinny dążyć realizacji tego zadania na jak najwyższym poziomie. Dbłość o stan środowiska naturalnego (rzeki, jeziora, gleby, powietrze), a także racjonalne gospodarowanie odpadami mogą znacząco wpłynąć na poprawę środowiska na terenie gminy Złocieniec. Zasadne wydają się działania zmierzające do zwiększenia działań w zakresie utylizacji wyrobów zawierających azbest, edukacji ekologicznej mieszkańców w zakresie odpadów komunalnych, a także zadania w zakresie większej dbałości o jakość powietrza ze względu na zagrożenia smogiem i innymi szkodliwymi substancjami.

Odnawialne źródła energii

Energia odnawialna jest to energia uzyskiwana z naturalnych, powtarzających się procesów przyrodniczych. Odnawialne źródła energii (OZE) stanowią alternatywę dla tradycyjnych pierwotnych nieodnawialnych nośników energii (paliw kopalnych). Ich zasoby uzupełniają się w naturalnych procesach, co pozwala traktować je jako niewyczerpalne. W warunkach krajowych energia ze źródeł odnawialnych obejmuje energię z bezpośredniego wykorzystania promieniowania słonecznego (przetwarzanego na ciepło lub energię elektryczną), wiatru, zasobów geotermalnych (z wnętrza Ziemi), wodnych, stałej biomasy, biogazu i biopaliw ciekłych.

Schemat 4 Odnawialne źródła energii

Źródło: <https://www.google.com/>, (dostęp: 20.08.2022 r.)

Wzrost wykorzystywania odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym (kosztem udziału paliw kopalnych) stanowi podstawowy kierunek działań w celu przeciwdziałania postępującym zmianom klimatycznym oraz poprawy jakości powietrza. Najkorzystniejszą formą wykorzystywania energii z OZE pod względem oddziaływania środowiskowego są instalacje domowe (mikroinstalacje) takie jak: kolektory słoneczne, panele słoneczne (fotowoltaika) oraz pompy ciepła. Tak zwana energetyka rozproszona (lokalna) stanowi filar gospodarki niskoemisyjnej. Pozwala uniezależnić się od systemowego

dostarczania energii elektrycznej oraz zwiększyć efektywność energetyczną poprzez ograniczenie strat przesyłowych. Ze względu na możliwość wykorzystania OZE w budynkach mieszkalnych podstawowymi źródłami energii są: energia słoneczna (kolektory i panele słoneczne) oraz geotermalna (tzw. „płytką geotermia” - pompy ciepła).

Uwzględniając odnawialne źródła energii gmina Złocieniec posiada potencjał do wytwarzania energii wiatrowej i słonecznej, a także geotermalnych. Gmina znajduje się na terenach, gdzie występują największe wartości temperatur na głębokości 5000 m p.p.t na terenie Polski, stąd istnienie na terenie gminy znacznego potencjału do rozwoju energii geotermalnej, która może być wykorzystywana.

W 2021 r. Zakład Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. uzyskała 32,847 MWh darmowej energii elektrycznej z instalacji fotowoltaicznej OZE na terenie Stacji Uzdatniania Wody w Złocińcu.

Gmina Złocieniec posiada opracowany „Plan Gospodarki niskoemisyjnej dla Gminy Złocieniec”, który określa realizację polityki wykorzystania i wzrostu odnawialnych źródeł energii na terenie gminy. Gmina Złocieniec współpracuje przy realizacji Programu „Czyste powietrze” prowadząc punkt konsultacyjno-informacyjny.

Dodatkowo w 2021 r. zakończono prace budowlane związane z termomodernizacją energetyczną wielorodzinnych budynków mieszkalnych przy ul. B. Chrobrego 11-13 w Złocińcu. Zakresem prac termomodernizacyjnych objęte było m.in.:

- ocieplenie ścian zewnętrznych budynków styropianem o grubości 0,14 m i wykonanie kolorystyki,
- ocieplenie stropodachów niewentylowanych styropianem o grubości 0,12 m z wykonaniem nowego pokrycia z papy termozgrzewalnej,
- ocieplenie stropów pomiędzy piwnicą a parterem od spodu wełną mineralną metodą natrysku o grubości 0,11 m,
- wymiana okien w piwnicy,
- wymiana oświetlenia na nowe energooszczędne typu LED z czujnikami ruchu i zmierzchu w częściach wspólnych (klatka schodowa i piwnice),
- montaż nowych rur spustowych, rynien, parapetów i obróbek blacharskich,
- ocieplenie ścian piwnic i ich izolacja przeciwwilgociowa,
- remont studzienek okien piwnicznych.

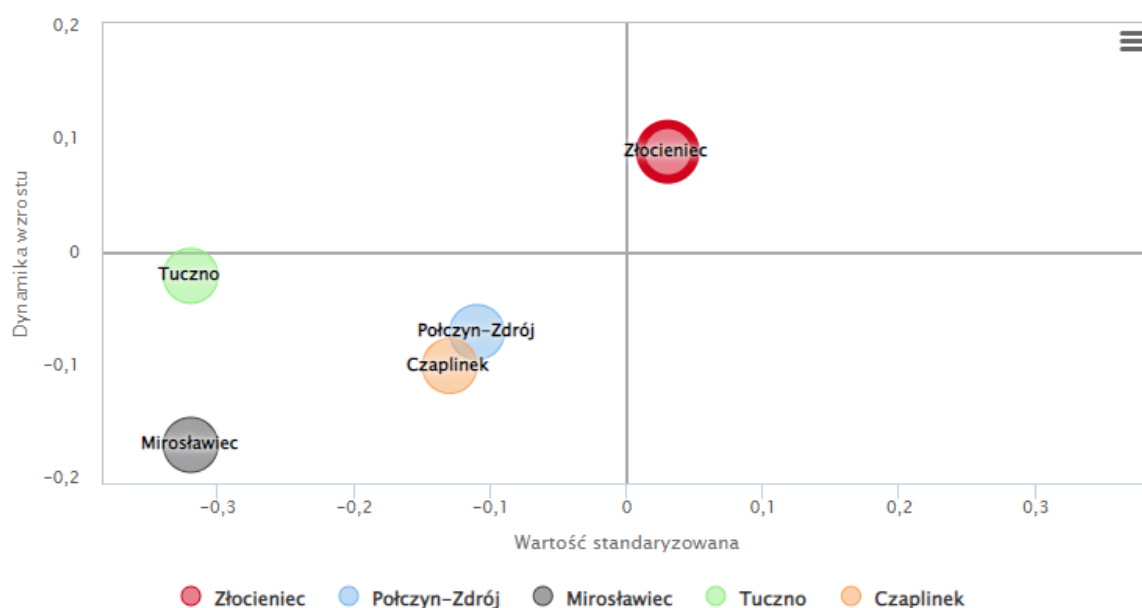
Realizacja inwestycji była możliwa dzięki otrzymaniu premii termomodernizacyjnej z Banku Gospodarstwa Krajowego.

Podsumowanie uwarunkowań środowiskowych

Porównując uwarunkowania środowiskowe gminy Złocieniec z innymi gminami o podregionie Szczecinecko-Pyrzyckim okazuje się, że gmina przoduje w rozwoju środowiskowym. Na wartość wskaźnika stanu środowiskowo-przestrzennego wpływa poziom dostępności komunikacyjnej, ład i struktura przestrzenna obszaru oraz lokalne środowisko przyrodnicze. Gmina Złocieniec wypada bardzo korzystnie na tle grupy porównawczej. Wartość wskaźnika

rozwoju środowiskowego jest dodatnia, dodatkowo wartość wskaźnika dynamiki wzrostu również przedstawia wartości dodatnie, co oznacza, że w ostatnich 5 latach pod względem rozwoju środowiskowego gmina Złocieniec przoduje przed gminą Czaplinek, Mirosławiec, Tuczo czy Połczyn-Zdrój. Jednakże nie oznacza to, że realizacja polityki środowiskowej jest na wysokim poziomie, gdyż jak pokazują dane wiele aspektów środowiskowych wymaga jeszcze poprawy. Dlatego w kontekście dalszego rozwoju gminy należy uwzględnić również cele środowiskowe, aby minimalizować zagrożenia związane z brakiem dbałości o środowisko przyrodnicze.

Wykres 23 Wymiar środowiskowy – porównanie gminy Złocieniec z innymi gminami w podregionie Szczecinecko-Pyrzyckim

Źródło: <https://www.systemanaliz.pl/monitor-rozwoju-lokalnego?q=FXtoKnm9O&jst=Z%C5%82ocieniec> (dostęp: 8.08.2022 r.)

Analiza SWOT

Model struktury funkcjonalno-przestrzennej gminy

Ustalenia i rekomendacje w zakresie kształtowania i prowadzenia polityki przestrzennej